

Auditcomité

verslag 2001 - 2002

aan de Vlaamse regering

Inhoudstafel

<u>VOORWOORD</u>	4
1 Het audituniversum	4
2 Risicoanalyse	6
3 Auditopdrachten: administratieve onderzoeken	6
4 Evaluatie van het auditcomité	7
5 Activiteitenverslag	7
6 Strategische reflecties	7
6.1 U.S. Cross-border tax leasing	8
6.2 Cascade van controle en audit	8
Besluit	9
 <u>HOOFDSTUK I: Activiteitenverslag van het auditcomité</u>	 10
1 Samenstelling van het auditcomité	10
2 Vergaderritme	11
3 Behandelde agendapunten	11
3.1 Overzicht	11
3.2 Interne werking van het auditcomité	12
3.3 Opbouw en interne organisatie van de interne audit	12
3.4 Aansturing van en feedback op interne audit	12
3.5 Reflecties over het audituniversum en de controleomgeving	12
4 Overzicht van de adviezen aan de Vlaamse regering	13
4.1 Voorontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid	13
4.2 De buitencontractuele aansprakelijkheid van de interne auditor	13
4.3 Tegemoetkoming in de betaling van gerechtskosten en zaakschade	13
4.4 Voorontwerp van decreet betreffende de openbaarheid van bestuur	14
4.5 U.S. Cross-border tax leasing	14
 <u>HOOFDSTUK II: Activiteitenverslag van de entiteit interne audit</u>	 16
1 Missie en visie van interne audit	16
2 Interne communicatie binnen het werkgebied van interne audit	16
2.1 Gesprekken met de leidend ambtenaren van de departementen	16
2.2 Infosessies of roadshows voor het lijnmanagement	16
2.3 Infosessie voor MOVI	17
2.4 Artikel over interne audit in Goedendag	17
2.5 Communicatie bij de aanvang van elke auditopdracht	17
2.6 Website interne audit	17
2.7 Gesprekken met de ministers van de Vlaamse regering	17

3	Overzicht van de uitgevoerde auditopdrachten en globale vaststellingen	18
3.1	Eerste indrukken met betrekking tot de risicobeheersing	18
3.2	Trends met betrekking tot interne controle of de beheersing van de activiteiten	21
4	Overzicht van de auditopdrachten (situatie op 31 december 2002)	21
4.1	Reguliere, geplande auditopdrachten voor 2002	21
4.2	Ad-hocopdrachten	23
4.3	Administratieve onderzoeken	23
4.4	Europese Structuurfondsen	24
5	Activiteitengegevens	26
5.1	Overzicht	27
5.2	Bespreking	28
5.3	Performantieratio's	30
6	Interne organisatie van de interne audit	30
6.1	Personeel	30
6.2	Principe van Anders Werken	32
6.3	Vorming	33
6.4	Ondersteunende activiteiten en interne werking	34
6.5	Relaties met beroepsorganisaties	36
7	Relaties met andere controleorganen	36
7.1	Het Rekenhof	36
7.2	Bedrijfsrevisoren	37
<u>BIJLAGEN:</u> <i><u>Het algemeen juridisch kader voor de interne-auditfunctie in de Vlaamse Gemeenschap/Vlaams Gewest</u></i>		38
Bijlage 1	De oprichting en de werking van de entiteit interne audit in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	38
Bijlage 2	Interne audit charter	41
Bijlage 3	Bevoegdheden van de entiteit interne audit	61
Bijlage 4	Samenstelling van het auditcomité	63
Bijlage 5	Huishoudelijk reglement van het auditcomité van de Vlaamse Gemeenschap	64

VOORWOORD

Het auditcomité stelt hierbij zijn eerste jaarlijks verslag voor aan de Vlaamse regering, conform artikel 10 van het besluit van de Vlaamse regering van 8 september 2000 betreffende de oprichting en de werking van de entiteit Interne Audit in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Het jaarlijkse verslag betreft de periode die afsluit op 31 december 2002 en werd goedgekeurd in de vergadering van het auditcomité van 21 maart 2003.

In haar vergadering van 8 september 2000 (Belgisch Staatsblad van 25 oktober 2000, p. 35961-3) heeft de Vlaamse regering haar goedkeuring gehecht aan het besluit betreffende de oprichting en de werking van de entiteit Interne Audit in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap¹.

Op 23 februari 2001 is de Vlaamse regering overgegaan tot de aanstelling van het hoofd van de entiteit Interne Audit en vervolgens heeft ze de leden en de voorzitter van het auditcomité aangewezen.

In de toekomst zal, conform het auditcharter (zie hoofdstuk “Effectief en efficiënt intern auditproces”), het auditcomité een advies moeten formuleren over de aanstelling van het hoofd Interne Audit.

Het auditcomité heeft op 8 juni 2001 zijn installatievergadering gehouden op het kabinet van de minister-president.

In de opstartfase en tijdens het eerste werkjaar heeft het auditcomité het hoofd en de entiteit Interne Audit met raad bijgestaan in de uitbouw van de dienst. Speciale aandacht werd daarbij geschonken aan de competentieprofielen van de medewerkers van de entiteit; aan de risicoanalyse als essentieel beheersinstrument van de auditactiviteit en aan de uitbouw van een coherente auditmethodologie die aan het gegeven audituniversum is aangepast. De entiteit heeft haar operationele activiteit opgestart in september 2001, zodat 2002 als het eerste volledige werkjaar kan worden gezien.

De leidraad voor het auditcomité en voor de entiteit Interne Audit is daarbij de uitvoerende verantwoordelijken - in eerste instantie de ministers, maar tevens alle leidende ambtenaren - bij te staan voor het aspect beheersing van de onder hun toezicht uitgevoerde taken.

1 Het audituniversum

Het audituniversum zoals bepaald in het besluit van 8 september 2000 van de Vlaamse regering kan, op zijn minst gezegd, als zeer ruim en heterogeen worden beschouwd. Het besluit is immers van toepassing op het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, op de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en op de Vlaamse openbare instellingen (artikel 1). Binnen dit toepassingsgebied heeft de entiteit Interne Audit de opdracht bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken en te evalueren binnen haar vakgebied, daarbij in het bijzonder zich richtend naar het systeem van interne controle (artikel 2).

¹ Voor alle wettelijke teksten over de entiteit interne audit wordt naar de bijlagen verwezen.

Deze basisprincipes worden, *mutatis mutandis*, herhaald en bevestigd in het ontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, dat de Vlaamse regering goedgekeurd heeft op 21 februari 2003 en dat overgezonden werd aan het Vlaams Parlement.

De uitgebreidheid van dit universum noopt het auditcomité te waken over een zo efficiënt en effectief mogelijk beheer van het auditproces. Dit uit zich in het toezien op de wijze waarop Interne Audit met de toegemeten middelen omgaat, op de coördinatie van auditactiviteiten en controleprocessen op het niveau van de Vlaamse overheid en op een voldoende toewijzing van middelen.

In deze context is het ook belangrijk te wijzen op de concrete invulling van de interne auditfunctie zoals die door de Vlaamse decreetgever is opgevat. Het uitgangspunt is daarbij een centrale interne-auditfunctie: de interne auditopdrachten voor de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de Vlaamse openbare instellingen worden geïntegreerd met de Interne Audit van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap onafgezien van de eventuele juridische structuur van deze instellingen.

Het auditcomité beschouwt zijn opdrachtgebied, net als die van de entiteit Interne Audit, dan ook als één geheel. Nochtans stelt het daarbij vast dat een aantal instellingen al in het verleden interne-auditafdelingen hebben opgericht die op een professionele wijze een kwalitatief waardevolle invulling aan de interne-auditfunctie hebben gegeven. Gemeenschappelijke werkwijzen en methodologie moeten de basis vormen voor de auditaanpak binnen het universum van de Vlaamse overheid. Hiertoe wordt gestreefd naar een gemeenschappelijke methodologie, die ruimte laat voor mogelijke verbijzonderingen afwijkingen indien dit functioneel inhoudelijk verantwoord is.

Anderzijds heeft het auditcomité vastgesteld dat de entiteit Interne Audit zich niet kan beperken tot een ‘audit op audit’ Interne Audit moet nagaan hoe de VOI's/EVA's (zullen) omgaan met risico's :

- Indien een interne-auditafdeling al van een VOI of EVA geen risicoanalyse uitgewerkt heeft, doet de entiteit Interne Audit zelf een inherente risicoanalyse (assessment van de grote risico's). Vervolgens wordt in overleg met de interne-auditafdeling bekeken in welke mate het auditprogramma van de laatste drie jaar in overeenstemming is met de resultaten van deze risicoanalyse;
- Indien een interne-auditafdeling wel een risicoanalyse heeft opgesteld en deze analyse door de entiteit Interne Audit methodologisch en inhoudelijk goed bevonden wordt, voert de entiteit Interne Audit geen aanvullende risicoanalyse uit. Vervolgens onderzoekt de entiteit Interne Audit in welke mate het auditprogramma van de laatste drie jaar overeenstemt met de resultaten van deze risicoanalyse. Indien de risicoanalyse van de interne-auditafdeling methodologisch/inhoudelijk niet goed bevonden wordt, voert de entiteit Interne Audit een risicoanalyse uit van de grote risico's. Aan de hand van deze risicoanalyse gebeurt een vergelijking met het gerealiseerde auditprogramma van de interne-auditafdeling van de laatste drie jaar. Hieruit moet blijken of het nodig is dat de entiteit Interne Audit zelf een audit uitvoert.

Voorgaande beoordelingen leiden tot overleg met de interne-auditafdeling, waarbij de entiteit Interne Audit steeds zal overwegen zelf rechtstreeks audit uit te voeren in samenwerking met de interne-auditafdeling.

De entiteit Interne Audit zal de oprichting van auditafdelingen stimuleren in grote VOI's met veel risico of in VOI's met een zeer specifieke taakstelling. De entiteit Interne Audit zal niet sensibiliserend optreden naar kleinere VOI's of naar een puur administratieve omgeving. Het auditcomité heeft de entiteit Interne Audit aanbevolen volledig haar audittaak op te nemen ten opzichte van de totaliteit van het haar opgelegde toepassingsgebied (ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Vlaamse wetenschappelijke instellingen en Vlaamse openbare instellingen).

2 Risicoanalyse

Tijdens het vooronderzoek dat aan de oprichting van de entiteit Interne Audit voorafging, voerde Coopers & Lybrand (momenteel PriceWaterhouseCoopers) een eerste risicoanalyse uit. Op basis van deze risicoanalyse werd een eerste beschrijving gemaakt van het audituniversum en de benodigde auditmiddelen. De bovengenoemde Vlaamse openbare instellingen maakten destijds echter niet het voorwerp uit van het beoogde universum.

Het auditcomité heeft gedurende haar eerste werkingsjaar veel aandacht geschonken aan deze analyse en heeft met het hoofd van de entiteit Interne Audit bijsturingen aan deze risicoanalyse besproken. Daarbij werd vooral aandacht besteed aan de geselecteerde risico's, de gestelde prioriteiten, de scope van de auditopdrachten (meer specifiek de diepgang of de materialiteit) en de wezenlijke kerntaken van Interne Audit.

Een proactieve werking van Interne Audit, een gerichte beperking van de scope per auditopdracht en een integratie van de beleidsprioriteiten van de overheid in de auditopdrachten zijn de belangrijkste bevindingen van deze analyse. De proactieve werking zal in de toekomst een belangrijk pluspunt zijn voor het auditcomité binnen de adviserende verantwoordelijkheid die het binnen de legistische opzet kreeg toebedeeld. Belangrijke beleidsprioriteiten die thans worden onderkend zijn : de wetsmatiging, e-government en de administratieve vereenvoudiging. Om in te spelen op de wensen van de diverse ministers, werden deze bevraagd over de door hen gewenste auditopdrachten.

Een integrale herziening van de risicoanalyse, rekening houdend met het door de decreetgever omschreven audituniversum, heeft zich opgedrongen. De entiteit Interne Audit werkt daar momenteel aan onder een nauwgezette voortgangsccontrole door de leden van het auditcomité.

3 Auditopdrachten: administratieve onderzoeken

De entiteit Interne Audit werd door de Vlaamse decreetgever belast met het uitvoeren van administratieve onderzoeken. Administratieve onderzoeken door Interne Audit zijn bedoeld om, waar verantwoord, eerst intern een onderzoek uit te voeren en aldus te vermijden dat bij de minste indicatie van mogelijke onregelmatigheden de gerechtelijke instanties ingeschakeld moeten worden (zie auditcharter).

Het hoofd van de entiteit Interne Audit beslist over het al dan niet uitvoeren van deze administratieve onderzoeken en is ook belast met de opdracht om mogelijke misdrijven aan het parket te melden. Deze optie tot het nemen (of niet nemen) van een beslissing zou als een mogelijke seponering van een misdrijf kunnen worden gezien. Het is nog de vraag of dit alles in overeenstemming kan worden gebracht met de bepalingen van het wetboek van strafvordering.

Zo bepaalt onder andere artikel 29 dat elke ambtenaar die weet heeft van een misdrijf, daarvan aangifte moet doen bij de procureur des Konings.

De problematiek van de administratieve onderzoeken maakt momenteel het voorwerp uit van een studie binnen de entiteit Interne Audit. Het auditcomité heeft dit onderwerp op zijn agenda geplaatst voor de eerstvolgende vergaderingen. In dit kader wordt overleg gepleegd met verantwoordelijken van de federale politie.

4 Evaluatie van het auditcomité

Zoals in de wettelijke teksten over de entiteit Interne Audit en het auditcomité bepaald is, moet het comité geregeld zijn eigen prestaties onderzoeken en zichzelf afvragen of het de opgelegde doelstellingen heeft gehaald en zijn verantwoordelijkheden heeft opgenomen.

In het laatste kwartaal van het jaar 2002 heeft het auditcomité een uitgebreide zelfevaluatie uitgevoerd. De resultaten daarvan werden tijdens de vergadering van 13 december 2002 besproken en, voor zover ze een weerslag hadden op de werking van de entiteit Interne Audit, met het hoofd en de manager-auditoren van de entiteit grondig doorgenomen.

De toekomstige werking van het comité zal met deze evaluatie rekening houden en een aantal denkpijsten hebben een directe weerslag gekregen in de strategische reflectie die hierna volgt.

Het auditcomité heeft gepland ook volgend jaar een zelfevaluatie uit te voeren.

5 Activiteitenverslag

Het jaarlijkse verslag van het auditcomité aan de Vlaamse regering moet een overzicht bevatten van de resultaten van de uitgevoerde audits in de vorm van een boordtabel evenals een aantal performantieratio's. Het activiteitenverslag van de entiteit Interne Audit wordt daarom in dit verslag geïntegreerd. Door de opstartfase en gegeven het feit dat dit het eerste jaarlijkse verslag is, is de informatie van deze performantieratio's veeleer beperkt. In de toekomst zal dergelijk overzicht uiteraard vergelijkende gegevens bevatten die over de tijd heen.

6 Strategische reflecties

Het auditcomité gaat ervan uit dat niet alleen het aansturen van het hoofd en de entiteit Interne Audit tot haar hoofdplicht behoort, maar ook het adviseren van de Vlaamse regering in de brede zin van het woord. Deze opdracht werd trouwens in het auditcharter opgenomen. De invalshoek daarbij zijn de doelstellingen van het systeem van interne controle, te weten:

- het bereiken van de aan de organisatie opgelegde doelstellingen en de uitvoering en voortgangscijfers van beslissingen;
- de naleving van wetten, decreten, besluiten, reglementen en procedures;
- de nauwkeurigheid, juistheid, volledigheid, tijdigheid en bruikbaarheid van de financiële en beheersinformatie;
- de efficiëntie van haar operaties en het efficiënt inzetten van haar middelen;
- de bescherming van haar activa en de voorkoming van fraude.

Hierna worden twee strategische denkpijsten aangegeven.

6.1 U.S. Cross-border tax leasing

Een aantal Vlaamse steden en gemeenten heeft gemeend van internationale financieringstechnieken gebruik te kunnen maken en met het voordeel dat daaruit voortvloeit de stadskas te spijsen.

De onafhankelijke deskundigen van het auditcomité hebben zich op 13 december 2002 hierover beraden, en een afwijzend advies uitgebracht aan de Vlaamse regering. Dit advies is in extenso opgenomen in hoofdstuk 1, punt 4.5 van dit jaarverslag.

6.2 Cascade van controle en audit

Net als elke organisatie of onderneming, kent de Vlaamse overheid verschillende niveaus van controle en audit. De grote financiële schandalen die de laatste jaren in de openbaarheid kwamen, hebben de roep naar controle, audit en toezicht nog verscherpt. Bovendien heeft de overheid via een aantal nieuwe wetten en reglementen daar een belangrijk steentje toe bijgedragen.

De operationele controles betreffen de veeleer klassieke controlemaatregelen, waarbij de functiescheiding het meest bekend is. De verantwoordelijken zien erop toe dat de operationele controles worden gerespecteerd. Deze informatie moet het hen mogelijk maken om hun unit (afdeling, dienst, departement) te sturen. Een volgend stadium bestaat uit een aantal algemene controles waarbij, bijvoorbeeld, de boekhouding nagaat of de verantwoordelijken tot een juiste conclusie zijn gekomen. Zo zal ook de controller of risk manager op zijn beurt de betrouwbaarheid van de aangeleverde gegevens nagaan om er zich van te vergewissen dat hij de leiding van juiste, volledige, betrouwbare, bruikbare en tijdige informatie voorziet. Een aantal grote en minder grote fraudes zijn meestal te wijten aan imperfecte interne controles of gebrekkige werking van het interne controlesysteem. Heel wat voorstellen tot verbeteren of versterken van het interne controlesysteem –zoals deze verbeteringen vaak in rapporten van Interne Audit worden voorgesteld- behoeven niet noodzakelijk de inzet van meer mensen en middelen, maar zijn vaak een voorstel voor het anders organiseren van activiteiten.

Interne Audit zal op basis van gerichte steekproeven de aangepastheid en de goede werking van het interne controlesysteem bestuderen en evalueren. Interne audit brengt op zijn beurt daarover verslag uit bij het auditcomité dat adviserend optreedt ten aanzien van de Vlaamse regering.

Een aantal externe controles treden voor de Vlaamse overheid op. Het Rekenhof gaat ten behoeve van het Vlaams Parlement hoofdzakelijk financiële en doelmatigheidsaudits uitvoeren. Ook heeft de Inspectie van Financiën een controleopdracht die weliswaar een andere invulling zal krijgen dan dat in het verleden het geval was.

Ten slotte werden in een aantal zelfstandige instellingen commissarissen aangesteld, waaronder een aantal bedrijfsrevisoren.

Het auditcomité wil deze cumulatie van audit- en controleniveaus beoordelen met het oog op rationalisering. Dit onderzoek is voor het auditcomité een prioritaire doelstelling voor 2003.

Besluit

Het auditcomité heeft zijn opdracht met de nodige burgerzin en zin voor verantwoordelijkheid aanvaard. Gedurende deze eerste verslagperiode heeft het deze opdracht op dezelfde wijze ter harte genomen. Het auditcomité dankt de Vlaamse regering voor haar vertrouwen. Aan het hoofd Interne Audit en aan alle medewerkers van de dienst wenst het auditcomité zijn dank te betuigen voor de geleverde inspanningen en de inzet om aan dit nieuwe beheersinstrument een zinvolle invulling te geven.

Michel J. De Samblanx
voorzitter

HOOFDSTUK I: Activiteitenverslag van het auditcomité

1 Samenstelling van het auditcomité¹

<i>Voorzitter</i>	Michel J. De Samblanx , onafhankelijk deskundige (23 februari 2001-22 februari 2006)
<i>Leden van de Vlaamse regering</i>	Patrick Dewael , minister-president van de Vlaamse regering ² (vanaf 23 februari 2001) Johan Sauwens , Vlaams minister, bevoegd voor de ambtenarenzaken (23 februari 2001-11 mei 2001) Paul Van Grembergen , Vlaams minister, bevoegd voor de ambtenarenzaken ³ (vanaf 12 mei 2001)
<i>Onafhankelijk deskundigen</i>	Lutgart Van den Berghe , onafhankelijk deskundige (23 februari 2001-22 februari 2006) Hugo Van Passel , onafhankelijk deskundige (23 februari 2001-22 februari 2006) Marleen Willekens , onafhankelijk deskundige (23 februari 2001-22 februari 2006)
<i>Voorzitter van het college van secretarissen-generaal</i>	Georges Monard , voorzitter a.i. van het college van secretarissen-generaal (23 februari 2001-1 januari 2002) Leo Guns , voorzitter a.i. van het college van secretarissen-generaal (12 januari 2002-1 november 2002) Guido Deblaere , voorzitter a.i. van het college van secretarissen-generaal (vanaf 1 november 2002)
<i>Secretaris van het auditcomité</i>	Jean-Marie Agten , secretaris van het college van secretarissen-generaal

¹ De mandaten van de onafhankelijke leden zijn voor vijf jaar. De overige leden zijn ex officio benoemd.

² Op de meerderheid van de vergaderingen, vertegenwoordigd door de heer Luc Houbrechts, kabinetschef.

³ Vertegenwoordigd door de heer Johan De Graeve, adjunct-kabinetschef.

2 Vergaderritme

Het auditcomité komt in principe vier maal per jaar samen. Waar nuttig en nodig kunnen extra vergaderingen georganiseerd worden.

De installatievergadering vond plaats op 8 juni 2001. In 2001 kwam het auditcomité nog tweemaal samen: op 14 september en op 30 november.

In 2002 werden vier vergaderingen georganiseerd: 15 maart, 21 juni, 20 september en 13 december.

3 Behandelde agendapunten

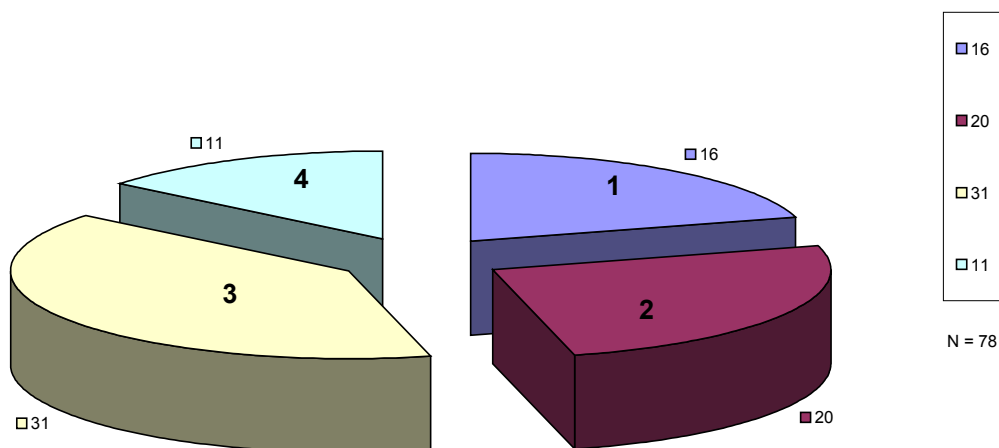
3.1 Overzicht

Per vergadering komen gemiddeld een tiental agendapunten aan bod.

Die agendapunten kunnen gegroepeerd worden in een viertal rubrieken:

1. de interne werking van het auditcomité;
2. de opbouw en de interne organisatie van Interne Audit;
3. de aansturing van - en feedback aan Interne Audit;
4. reflecties over het audituniversum en de controleomgeving.

Onderstaand diagram toont het relatieve aandeel van elk van deze vier rubrieken in het geheel van de behandelde agendapunten:

In de startfase ging de aandacht vooral naar de interne werking van het auditcomité en naar de opbouw van de interne organisatie van de entiteit Interne Audit. Vervolgens verschoof de klemtoon naar de aansturing van en de feedback aan Interne Audit en naar algemene en specifieke reflecties.

3.2 Interne werking van het auditcomité (rubriek 1)

De voornaamste punten uit deze rubriek zijn de goedkeuring van het huishoudelijk reglement van het auditcomité (zie bijlage 5) en de zelfevaluatie die in december 2002 georganiseerd werd. De overige punten betreffen interne afspraken, zoals een meldingsplicht voor de onafhankelijkheid van de leden, de vergaderkalenders en de voortgangscntrole van gemaakte afspraken.

3.3 Opbouw en interne organisatie van de Interne Audit (rubriek 2)

In de beginfase waren een aantal beslissingen van het auditcomité vereist voor de invulling van het personeelskader: erkenning van certificaten voor de toegang tot de betrekkingen van manager-auditor, samenstelling van de jury voor de selectie van junior en senior auditors, opleidings- en vormingstrajecten.

Het auditcomité heeft de samenstelling en de competentieprofielen van het team interne audit op de voet gevolgd.

Verder werd een actie op touw gezet om de Vlaamse regering te overtuigen van de noodzaak aan een bijzondere regeling voor de buitencontractuele aansprakelijkheid van de interne auditor en de tegemoetkoming in de betaling van gerechtskosten en zaakschade.

3.4 Aansturing van en feedback op Interne Audit (rubriek 3)

Deze rubriek omvat twee luiken:

- het luik planning en activiteitenverslag komt aan bod in elke vergadering. Het auditcomité keurt de planning van audits goed en geeft sturing bij en commentaar op activiteitenverslagen, tijdsbestedingsrapporten en voortgangsverslagen over auditopdrachten en administratieve onderzoeken;
- een luik methodologie en algemene aanpak, waarin het auditcomité reflecteert en aanwijzingen of commentaar geeft over interne en externe communicatie, methodologie en actualisering van de risicoanalyse, de aanmaak van een intern handboek, de aanpak van administratieve onderzoeken, en dergelijke, op eigen initiatief of op basis van nota's die voorgelegd worden door de entiteit Interne Audit.

3.5 Reflecties over het audituniversum en de controleomgeving (rubriek 4)

Van bij de opstart heeft het auditcomité continu aandacht gehad voor het uitbouwen van de juiste werkrelaties met de Vlaamse openbare instellingen en van een permanent overleg met het Rekenhof. Het auditcomité wil op termijn komen tot een rationalisering en optimalisering van de controlecascade, zoals onder meer blijkt uit het voorwoord van de voorzitter.

Tevens werd aandacht besteed aan een onderzoek van het huidige kwaliteitsborgingsstelsm voor ICT, om te komen tot een afdoende en niet overlopende afdekking van de risico's. Verder werden een aantal adviezen geformuleerd voor de Vlaamse regering, die hieronder kort opgesomd worden.

4 Overzicht van de adviezen aan de Vlaamse regering

In 2001-2002 heeft het auditcomité een eerste reeks adviezen geformuleerd voor de Vlaamse regering. Deze adviezen worden hieronder kort weergegeven.

4.1 Voorontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid

Op 30 november 2001 heeft het auditcomité een standpunt geformuleerd over het hoofdstuk over interne controle en interne audit uit het voorontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

Dat advies behandelde in hoofdzaak de bevoegdheden van Interne Audit en de relatie van Interne Audit met Vlaamse openbare instellingen die eigen auditcellen opgericht hebben. Het voorontwerp van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid bestendigt, naar de toekomst, het brede audituniversum dat reeds vastgelegd is in het besluit van de Vlaamse regering van 8 september 2000 en in artikelen 25 en 27 van het decreet van 8 december 2000.

De tekstamendementen die voorgesteld werden door het auditcomité werden aanvaard.

Het ontwerp kaderdecreet Bestuurlijk Beleid is inmiddels goedgekeurd door de Vlaamse regering en is overgezonden aan het Vlaams Parlement voor verdere behandeling.

4.2 De buitencontractuele aansprakelijkheid van de interne auditor

Het auditcomité heeft op 21 juni 2002 de minister-president en de Vlaamse minister, bevoegd voor de ambtenarenzaken geadviseerd om de federale regering te verzoeken om de nodige wetgevende initiatieven te nemen om tot een gelijkvormige aansprakelijkheidsregeling te komen voor contractuele en statutaire ambtenaren.

Dit advies werd uitgebracht op basis van de vaststelling dat de statutaire ambtenaren minder goed beschermd zijn dan contractuelen. Het dossier is in onderzoek.

4.3 Tegemoetkoming in de betaling van gerechtskosten en zaakschade

Op 21 juni 2002 heeft het auditcomité de Vlaamse regering geadviseerd om - naar het model van het Ministerie van Financiën - een regeling uit te vaardigen waarbij de Vlaamse overheid de juridische kosten en de te betalen schadevergoeding ten laste neemt die verbonden zijn aan een geschil m.b.t. de (mede)aansprakelijkheid van een interne auditor, dit steeds onder voorbehoud van een opzettelijke fout, zware schuld of vaak voorkomende lichte schuld.

Het auditcomité heeft tevens geadviseerd dat de Vlaamse overheid vrijwillig tegemoet komt in elk burgerlijk geding waarbij een interne auditor gedagvaard wordt tot het verkrijgen van een schadevergoeding.

Het dossier is in onderzoek.

4.4 Voorontwerp van decreet betreffende de openbaarheid van bestuur

In de voorbereidingsfase voor dit decreet heeft het auditcomité op 21 juni 2002 een advies uitgebracht over het bestaande spanningsveld tussen de openbaarheid van bestuur en de vertrouwelijkheid van de bevindingen van interne audits. Daarbij werden uitzonderingen voorgesteld op het algemene beginsel van de openbaarheid om de vertrouwelijkheid die noodzakelijk is voor de uitvoering van een interne audit te waarborgen.

De amendementen van het auditcomité werden aanvaard. Het voorontwerp van decreet werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering en is nu voor advies bij de Raad van State.

4.5 U.S. Cross-border tax leasing

De onafhankelijke deskundigen van het auditcomité hebben op 13 december 2002 het onderstaand advies geformuleerd aan de Vlaamse regering:

Een aantal Vlaamse steden en gemeenten heeft gemeend van internationale financieringstechnieken gebruik te kunnen maken en met het voordeel dat daaruit voortvloeit de stadskas te spijzen. In perioden dat het minder goed gaat, moeten andere en nieuwe bronnen van financiering worden aangesneden. De Vlaamse regering heeft in haar vergadering van 27 november 2002 een genuanceerd positief advies aan de betreffende Vlaamse steden en gemeenten geformuleerd.

De voorgestelde constructie bestaat erin dat de bedoelde Vlaamse steden en gemeenten hun rioleringsnetwerk - of althans de gebruiksrechten ervan - op zeer lange termijn wensen te verhuren aan Amerikaanse investeerders en dit daarna terugleasen. De investeerder verwerft een belastingvoordeel, omdat het goed in de Verenigde Staten kan worden afgeschreven.

Het auditcomité heeft zich over deze problematiek gebogen en heeft in haar vergadering van 13 december 2002 een afwijzend advies aan de Vlaamse regering geformuleerd. De aangehaalde bezwaren zijn onder andere op de volgende bedenkingen gestoeld.

- Voor het opzetten van deze ingewikkelde constructies wordt een beroep gedaan op een bemiddelaar (“arranger”). Ter zake wordt verwezen naar een bedenking in het actieplan van de (federale) regeringscommissaris inzake de vereenvoudiging van de fiscale procedures en de strijd tegen de grote fiscale fraude (Alain Zenner, maart 2001, p. 136): “Het moet duidelijk gesteld worden: over het algemeen bestaat er geen ernstige en georganiseerde fiscale fraude zonder de medewerking van een raadgever. Deze laatste kan de ingewikkelde constructies om de belastingen te ontduiken bedenken en in de praktijk omzetten.” Wat kan gezegd worden van een individuele bedrijfsleider m.b.t. fiscale en financiële spitstechnologie is eveneens van toepassing op de overheid: de gemeenten beschikken niet over gekwalificeerd personeel om de voorgestelde constructies te evalueren. Ze laten zich daarom bijstaan door gespecialiseerde raadgevers.
- In het rondschrijven van de Nederlands minister van Binnenlandse Zaken, K.G. de Vries, en de Nederlandse staatsecretaris van Financiën, W. Bos, van 1 oktober 2001 die dergelijke constructies voor gemeenten en provincies verbiedt, wordt aangaande de rendabiliteit van dergelijke projecten het volgende gesteld: “De lange duur, de ingewikkeldheid van de structuren en de verwevenheid met het Amerikaanse rechtstelsel, en de mogelijkheid van onvoorziene ontwikkelingen in het buitenlands en binnenlands rechtstelsel, brengen ook het risico mee van verwickelingen van juridische aard gedurende de looptijd van het contract. De kosten van advies en bijstand die gemaakt moeten worden om dit weer op te lossen, kunnen

aanzienlijk oplopen. Hoeveel na afloop van de transactie resteert van het bij aanvang gerealiseerde voordeel valt niet te voorspellen.”

- Deze constructies die aanzienlijke voordelen voor bepaalde Vlaamse steden en gemeenten kunnen genereren, zijn gebaseerd op een georganiseerde fiscale structuur en maken gebruik van bijzonder ingewikkelde mechanismen of procédés van internationale omvang. Zonder zich uit te spreken over het feit of het hier wel of niet over fraude gaat - ook dit aspect zou het voorwerp van een gerechtelijke toetsing kunnen zijn - kan men toch vaststellen dat dit bijzonder nauw aansluit bij de misdrijven die door de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld in artikel 3, §2, 1° worden bepaald. Komt daarbij dat de Vlaamse overheid niet of niet steeds voldoende zicht heeft op de oorsprong en/of de “beneficial owner” van de door de tegenpartij ingebrachte of vertegenwoordigde geïnvesteerde gelden.
- Deze constructies zijn niet beleidsneutraal: toekomstige beslissingen kunnen gehypothekerd worden door beperkingen die in deze constructies ingebouwd worden, waardoor toekomstige beleidsvoerders in hun actieradius worden beperkt.
- Er is de erg ingewikkelde juridische (en fiscale) constructie. Ook al kunnen de bedoelde contracten volledig legaal zijn, ze hebben nog niet de gerechtelijke toetsing in de betreffende landen doorstaan.
- Er zijn ook een aantal bedenkingen van de aard van government governance aangehaald. Zo moet de Vlaamse overheid zichzelf in normatief opzicht hoge eisen stellen: als overheid verwerft ze het merendeel van haar inkomsten uit belastingen en is een goede belastingmoraal voor haar van groot belang. De overheid moet zelf integer zijn en zij heeft een voorbeeldfunctie te vervullen. Het opzoeken van mazen in (binnenlandse of buitenlandse) wetgevingen om daarvan te profiteren is hiermee in tegenspraak. In dit geval geniet de Vlaamse overheid hier (mee) van het belastingvoordeel - de bestaansreden van dergelijke constructie. Ze moet dus niet aan dergelijke spitstechnologie haar medewerking verlenen.

Wat meer is: het lijkt uitgesloten dat de Vlaamse overheid (en haar burgers) voordeel put(ten) uit een constructie waar uiteindelijk de Amerikaanse belastingbetaler de prijs voor betaalt. Dat dergelijk opzet in de twee landen volkomen met de bestaande (maar verschillende) wetgevingen overeenstemt, doet daarbij niet ter zake.

Dit advies van de onafhankelijke deskundigen van het auditcomité wordt vanuit een gezonde burgerzin geformuleerd en werd aan vertegenwoordigers van de Vlaamse regering toegelicht.

HOOFDSTUK II: Activiteitenverslag van de entiteit Interne Audit

1 Missie en visie van Interne Audit

Een onafhankelijke, objectieve en bekwame partner zijn van het management, bij het beheersen van de financiële, wettelijke en organisatorische risico's, om een toegevoegde waarde te creëren bij de uitbouw van een efficiënte, effectieve en klantvriendelijke organisatie.

Elk van de opgenomen begrippen heeft een betekenis. Voor verdere uitleg bij deze begrippen wordt verwezen naar het charter van de Interne Audit of naar de presentatie voor het lijnmanagement (zie verder). Beide zijn te consulteren op <http://intra.vlaanderen.be/audit>.

2 Interne communicatie binnen het werkgebied van Interne Audit

Aangezien Interne Audit een nieuwe entiteit of dienst was, communiceerde ze via verschillende initiatieven, met alle afdelingen of entiteiten die deel uitmaken van het audituniversum om haar rol, haar bevoegdheden en haar taakstelling duidelijk te maken.

Deze interne communicatie is onontbeerlijk om onze taak als partner van het management te verduidelijken en waar te maken. De nodige aandacht en tijd werd hiervoor dan ook uitgetrokken.

2.1 Gesprekken met de leidend ambtenaren van de departementen

In de maanden juli en augustus 2001 hield het management van Interne Audit (het hoofd Interne Audit en de twee manager-auditoren) met alle secretarissen-generaal en verschillende directeuren-generaal een gesprek waarin Interne Audit werd voorgesteld en waar de risicoanalyse, die de basis vormt voor de jaarlijkse auditplanning, werd toegelicht. Hierbij werd input vanwege het management gevraagd om een zo goed mogelijke inschatting te krijgen van de aanwezige risico's.

2.2 Infosessies of roadshows voor het lijnmanagement

In de maand oktober 2001 werden acht infosessies georganiseerd waarop het lijnmanagement van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VWI's en de VOI's werden uitgenodigd. In totaal waren 235 personen aanwezig. Op basis van het aantal auditobjecten (afdelingen, VOI's,...) uit het werkkterrein werd een dekking gerealiseerd van 78%.

De uiteenzetting bestond uit drie delen: interne controle, interne audit en samenwerking met andere controle-instanties. Het laatste deel werd mee verzorgd door de Inspectie van Financiën. De presentaties werden gekruid met korte filmfragmenten waarbij collega-ambtenaren hun mening en visie gaven op een aantal begrippen, zoals "Wat is interne controle ?", "Wat is interne audit ?" en "Wat is het verschil tussen beide begrippen ?".

De gebruikte presentatie bij deze infosessies is beschikbaar op de intranetsite van Interne Audit (zie verder).

2.3 Infosessie voor MOVI

Op 13 december 2001 werd een infosessie gehouden voor MOVI. MOVI groepeerde de leidend ambtenaren van de meeste VOI's binnen de Vlaamse overheid. De volgende onderwerpen kwamen aan bod: voorstelling Interne Audit, toelichten relatie met VOI's en toelichten van de mogelijke auditaanpak bij de VOI's (zowel met als zonder eigen interne-auditfunctie).

2.4 Artikel over Interne Audit in Goedendag

In het nummer van december 2001 van het personeelsblad voor de personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (Goedendag) verscheen een artikel over Interne Audit met als titel: 'Interne "Au"-dit: doen ze iemand pijn?'. In dit artikel werd Interne Audit kort voorgesteld.

2.5 Communicatie bij de aanvang van elke auditopdracht

In het kader van de procesmatige uitvoering van de auditactiviteiten (behalve voor administratieve onderzoeken) wordt bij de aanvang van elke auditopdracht een openingsmeeting gehouden waarbij toelichting wordt gegeven aan de verantwoordelijken en hun directe medewerkers over het begrip interne controle, de missie en visie van Interne Audit en over het voorstel van auditreikwijdte en -doelstellingen van de opdracht.

2.6 Website Interne Audit

Op de intranetsite van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd een website Interne Audit aangemaakt die via een snelknop geconsulteerd kan worden door iedereen die toegang heeft tot intranet. Het gaat hier om ongeveer 7000 à 8000 ambtenaren die dagelijks intranet bezoeken. De meeste VOI's hebben geen toegang tot het intranet maar in het kader van de reorganisatie van de Vlaamse overheid wordt hieraan tegemoet gekomen.

Op onze website (<http://intra.vlaanderen.be/audit>) zijn de volgende onderwerpen consulteerbaar: charter Interne Audit, deontologische code, auditcomité (samenstelling en bevoegdheden), team Interne Audit, oprichting Interne Audit, roadshow en nuttige sites.

De site wordt door de informaticaverantwoordelijke van Interne Audit up-to-date gehouden.

2.7 Gesprekken met de ministers van de Vlaamse regering

Met het oog op de opmaak van de auditplanning voor 2003 werden in het najaar van 2002 gesprekken gevoerd met de ministers van de Vlaamse regering. Naast een korte uiteenzetting over de werking van Interne Audit (begrip interne controle, opdracht en organisatie Interne Audit) werden de reeds uitgevoerde opdrachten toegelicht en werd een validering gevraagd van de risicoanalyse met het oog op de opmaak van de auditplanning. Op basis van de verkregen informatie over de risico-inschatting volgens de ministers werden aanpassingen aan de planning voorgelegd aan het auditcomité.

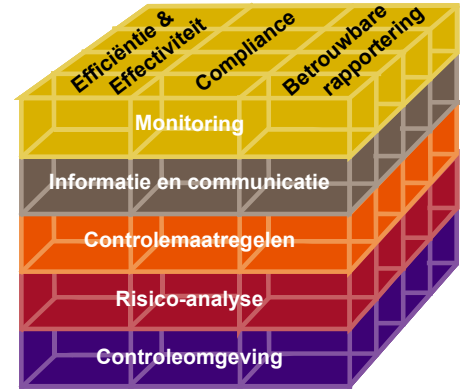
3 Overzicht van de uitgevoerde auditopdrachten en globale vaststellingen

3.1 Eerste indrukken met betrekking tot de risicobeheersing

Op basis van de tot op heden uitgevoerde auditopdrachten kunnen een aantal belangrijke verbeterpunten aangehaald worden met betrekking tot de risicobeheersing binnen de Vlaamse overheid.

Gezien de taakstellingen van Interne Audit wordt in dit activiteitenverslag noodzakelijkerwijze de nadruk gelegd op punten die voor verbetering vatbaar zijn. Dit neemt niet weg dat binnen de bezochte afdelingen/entiteiten reeds aanzienlijke inspanningen werden geleverd met betrekking tot het beheersen van de activiteiten.

Deze eerste indrukken worden gestructureerd op basis van de componenten van interne controle van de Coso-methodologie. Na een omschrijving volgt telkens een aanbeveling (zie kader).

3.1.1 Controleomgeving

De controleomgeving bepaalt de cultuur binnen de organisatie en beïnvloedt de bewustwording/-making van het personeel voor beheersing.

- Deontologische code: Er wordt vastgesteld dat zowel bij de medewerkers als bij de leiding binnen de Vlaamse overheid meer aandacht moet gaan naar de wijze waarop men omgaat met het naleven van de bestaande deontologische code en de waarden die zijn opgenomen.

Deze deontologische code moet geüpdatet en besproken worden, enerzijds algemeen voor de hele organisatie en anderzijds specifiek (bv. voor alle inspectiediensten van de Vlaamse overheid of per entiteit), waardoor de doorstroming naar elk individueel personeelslid geoptimaliseerd wordt en iedereen weet wat er van hem/haar verwacht wordt.

3.1.2 Risicoanalyse

Risico's permanent in kaart brengen (identificatie van de risico's) en de mogelijke impact ervan op de doelstellingen bepalen (risico-inschatting).

- Om zicht te hebben op het feit of de organisatie effectief (Doen wij de juiste dingen?/ Worden de middelen ingezet om de doelstellingen te bereiken?/ Worden de doelstellingen voldoende bereikt?) en efficiënt (Doen wij die dingen juist?/ Worden de middelen optimaal benut ?) werkt, moeten de doelstellingen voldoende duidelijk zijn geformuleerd. Dat gebeurt momenteel op onvoldoende wijze. Bovendien worden de doelstellingen te vlug gereduceerd tot het uitvoeren van de dagelijkse taken.
Daarna kunnen de risico's in kaart worden gebracht. Dat gebeurt nauwelijks en zeker niet op een gestructureerde wijze.

Vanuit de doelstellingen van het beleid (van regeringsverklaring tot beleidsnota's) moet er een vertaling op een duidelijke en meetbare wijze gebeuren in strategische en operationele doelstellingen. Op basis van die doelstellingen kunnen de risico's worden geïdentificeerd om zodoende te bepalen welke controlemaatregelen moeten worden genomen (of reeds aanwezig zijn) om de risico's te beheersen. Deze taak is een verantwoordelijkheid van elke lijnmanager.

Interne audit pleit in dit kader tevens voor de invoering van de functie van risicomanagement door of ter ondersteuning van het management.

3.1.3 Controlemaatregelen

Controlemaatregelen of -activiteiten zijn erop gericht enerzijds de materialisatie van een risico te verhinderen en anderzijds de impact ervan te beperken indien het risico zich materialiseert.

Voorbeelden van controlemaatregelen zijn: scheiding van functies, voortgangscntrole op de begroting, inventaris van vorderingen en schulden, toegangscontrole tot gebouwen, dossiers enzovoort.

- Maatregelen van interne controle: om duidelijk te kunnen bepalen wie welke taken uitvoert, is het belangrijk dat er procedurebeschrijvingen, instructies, checklists, delegatieregelingen, functiebeschrijvingen, ...voorhanden zijn. Nu dient meestal de regelgeving als richtlijn, worden de instructies te algemeen gehouden of wordt kennis bij bepaalde personen niet verspreid. Dat creëert de mogelijkheid tot eigen interpretaties hetgeen de praktische toepassing van het gelijkheidsbeginsel voor elke klant (burger, bedrijf, instelling,...) in het gedrang kan brengen. Bovendien kan het wegvallen van bepaalde personen leiden tot kennisverlies.

Actualiseren van bestaande procedurebeschrijvingen indien nodig en op papier zetten van procedurebeschrijvingen voor alle taken waarvoor dit nog niet gebeurde. Een aanpassing van de verschillende functiebeschrijvingen kan hierdoor ook noodzakelijk zijn.

De beschikbare kennis bij ervaren personeelsleden moet via adequate middelen (b.v. een kennisdatabank), tijdig, correct en bruikbaar ter beschikking van de belanghebbenden worden gesteld. Tevens dient het beleid, indien mogelijk, te anticiperen op het vertrek van ervaren medewerkers door tijdig (lieft vóór hun vertrek) in vervanging te voorzien.

- Werking van de inspectiediensten: de verschillende inspectiediensten zijn (zowel organisatorisch, als naar functioneren) niet steeds voldoende onafhankelijk gepositioneerd en werken nog te veel vraaggestuurd, zonder voldoende onderbouwde controlestrategie voor de uitvoering van hun taken. Vanuit het oogpunt van functiescheiding en het mogelijke risico op belangenvermenging is het noodzakelijk dat deze diensten onafhankelijk zijn van de beheersinstanties (bv. erkennen en subsidiëren).

De inspectiediensten nog sterker onafhankelijk situeren door ze samen te plaatsen in één aparte entiteit, ten minste op departementsniveau maar bij voorkeur in een agentschap per beleidsdomein, met duidelijke afbakening van taken. Bij de uitvoering van de inspecties moet een onderbouwde controlestrategie gebruikt worden die gebaseerd is op relevante risicofactoren.

3.1.4 Informatie en communicatie

Informatie en communicatie vormen een essentieel bestanddeel van het interne controlesysteem, zijn sterk verweven in alle componenten ervan en moeten de correcte voortgangscntrole op de gedelegeerde verantwoordelijkheden mogelijk maken.

- Reeds aangehaalde verbeterpunten (zoals procedurebeschrijvingen, bepalen van doelstellingen, naleven van de deontologische code, ...) kunnen slechts bijdragen tot een betere beheersing van de risico's als alle medewerkers hierbij betrokken worden. Daarom moet hierover gecommuniceerd worden. Nu wordt vastgesteld dat informatie soms niet, niet tijdig of niet correct bij de betrokkenen terechtkomt.

Op basis van de identificatie van de informatienoden een evaluatie maken van de bestaande communicatiekanalen en waar nodig zorgen voor een aanpassing of uitbreiding.

- Binnen de onderzochte processen, die afdelingsoverschrijdend kunnen zijn, treden soms meerdere entiteiten op, die geografisch over Vlaanderen verspreid zijn. Hier stelt Interne Audit vast dat de samenwerking en communicatie tussen de verschillende actoren soms gering is, wat een uniforme en consistente aanpak binnen de Vlaamse overheid kan belemmeren.

Maken van duidelijke afspraken tussen de verschillende actoren (via beheersovereenkomsten, SLA's, ...)

3.1.5 Monitoring

Monitoring is de voortgangscntrole op de goede werking van het interne controlesysteem (of de beheersing van de activiteiten). Het verschafft het management de nodige zekerheid dat dit systeem op een effectieve en efficiënte wijze evolueert en aangepast is aan de wijzigende omstandigheden.

- In vele entiteiten worden reeds inspanningen geleverd om voortgangscntrole- en evaluatiesystemen uit te bouwen. Zo wordt gebruikt gemaakt van de Balanced Scorecard, EFQM, boordtabellen, eigen tools,... Vele van deze evaluatiesystemen zijn echter niet volledig afgestemd op de vooropgestelde beleidsvisie of doelstellingen. Ze beperken zich meestal tot een voortgangscntrole op de kernactiviteiten.
Andere entiteiten hebben dan weer nauwelijks systemen uitgebouwd die het mogelijk maken hun activiteiten op een gestructureerde manier te volgen en te evalueren.
- Veel ontevredenheid in dit verband vloeit onder andere voort uit de gebrekkige rapportering uit het huidige financiële systeem Vlimfin/Orafin.
- Aangezien er nauwelijks geautomatiseerde voortgangscntrolesystemen voor dossiers bestaan, worden veel gegevens manueel of via eigen ontwikkelde toepassingen verwerkt. Problemen met deze systemen hebben meestal betrekking op het projectvoorstel van de IT-dienstverlener en het projectmanagement. Dat is soms te weinig concreet uitgebouwd.

Evaluatie van de bestaande monitoringtools en daar waar nodig aanpassen of ontwikkelen van voortgangscntrole-instrumenten volgens de geldende voorschriften (o.a. via projectmanagement in samenspraak met de IT-dienstverlener). De monitoring tevens beter afstemmen op de beleidsdoelstellingen en het strategisch plan.

Wat betreft de rapportering uit het financiële systeem moeten de nodige stappen ondernomen te worden opdat de rapportering leidt tot relevante beheersinformatie.

3.2 Trends met betrekking tot interne controle of de beheersing van de activiteiten

In het voorontwerp van kaderdecreet Beter Bestuurlijk beleid wordt vermeld dat iedere entiteit binnen de Vlaamse overheid moet beschikken over eigen interne controlesystemen die ingebouwd zijn in de bedrijfsprocessen en activiteiten. De verantwoordelijkheid hiervoor berust bij het management (voorontwerp kaderdecreet artikel 33: interne controle). Interne audit evalueert de interne controlesystemen van het werkkterrein (voorontwerp kaderdecreet artikel 34: Interne Audit).

Naast de geformuleerde aanbevelingen bij de uitgevoerde auditopdrachten werden door Interne Audit verschillende andere initiatieven genomen, om interne controle te promoten zonder haar onafhankelijke positie in het gedrang te brengen door zelf mee te werken aan de opmaak of aanpassingen van de systemen van interne controle.

- Vorming ‘Interne Controle: Beheers uw risico’s’: In samenspraak met de afdeling Vorming van het departement AZF werd deze opleiding opgenomen in het Management Ontwikkelings Programma (MOP) dat openstaat voor het lijnmanagement van de hele Vlaamse overheid. Reeds meerdere sessies werden georganiseerd.
- Control Self Assessment (CSA): CSA is een proces dat het bereiken van de doelstellingen van een organisatie op een systematische wijze ondersteunt. Het maakt mogelijk de risico’s die de realisatie van de doelstellingen van een organisatie belemmeren, te identificeren en te beheersen of te managen.

Zoals de term zelfevaluatie aangeeft, gaat CSA uit van het principe dat het lijnmanagement en de medewerkers zelf de belangrijkste risico’s in kaart brengen en ze trachten te beheersen, om zo te komen tot een nog betere werking. De achterliggende gedachte hierbij is dat leidinggevend en uitvoerend, doordat zij rechtstreeks betrokken zijn bij het uitvoeren van de kernactiviteiten, het best geplaatst zijn om deze risico’s te identificeren en te analyseren. Het is de bedoeling dat Interne Audit in dit proces optreedt als facilitator en dus ondersteuning biedt. CSA zal door Interne Audit in de toekomst verder gestimuleerd en, indien mogelijk, ondersteund worden.

Dit jaar werden twee CSA-oefeningen gehouden: bij de afdeling Technologie en Innovatie (departement WIM) en de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur (departement AZF).

- Risicomanagement: Binnen de overheid blijkt dat de principes van interne controle onvoldoende bekend zijn. Naast de aanbevelingen die Interne Audit daarom formuleert in haar rapporten is het tevens de bedoeling een sensibiliseringscampagne omtrent interne controle op te zetten binnen de organisatie (in overleg met de afdeling Communicatie en Ontvangst). Binnen de organisatie is er momenteel geen duidelijk aanspreekpunt op operationeel niveau voor wat betreft de risicobeheersing en het opzetten van systemen van interne controle. Interne Audit pleit in dit kader dan ook voor de invoering van de functie van risicomanagement in hoofde of ter ondersteuning van het management.

4 Overzicht van de auditopdrachten (situatie op 31 december 2002)

4.1 Reguliere, geplande auditopdrachten voor 2002

4.1.1 Aanpak en overzicht

Hierna wordt in tabelvorm voor elke opdracht de status van de opdracht weergegeven. De mogelijkheden bij status zijn momenteel: gepland, voorbereiding, terrein, rapporteringsfase, afgewerkt en uitgesteld.

Om de middelen van Interne Audit zo efficiënt mogelijk aan te wenden, is de planning van de reguliere auditopdrachten gebaseerd op een risicoanalyse waarbij aan de hand van een aantal risicofactoren de risicograad van een afdeling of entiteit wordt bepaald. In principe komen dan bij de planning eerst de entiteiten aan bod met de hoogste risicograad. Indien deze volgorde rigoureus zou zijn aangehouden, zouden de eerste auditopdrachten nagenoeg uitsluitend uitgevoerd zijn bij de grote VOI's en/of bij twee departementen (namelijk LIN en OND).

Om het leerproces aan beide kanten te bevorderen en een zo ruim mogelijke kennismaking met de departementen te realiseren, werd bij onze eerste opdrachten hiervan afgeweken. Na goedkeuring door het auditcomité werd geopteerd om in elk departement een proefopdracht te selecteren na overleg met de leidend ambtenaren. Ook bij twee VOI's (één met en één zonder een eigen interne audit) werd een proefopdracht gekozen.

Na de uitvoering van de proefopdrachten werd dan aangevat met de reguliere, geplande opdrachten op basis van de rangschikking in de huidige risicoanalyse.

4.1.1.1 Proefopdrachten

Nr.	Auditobject	Datum rapport	Status					
			Gepland	Voorbereiding	Terrein	Rapportering	Afgewerkt	Uitgesteld
001	Afdeling Bijzondere Jeugdbijstand (departement WVC)	5/04/2002					X	
002	Afdeling Wegen en Verkeer (LIN)	25/03/2002					X	
003	Afdeling Hogescholen (OND)	14/06/2002					X	
004	Afdeling Wervingen en Personeelsbewegingen (AZF)	-						X
005	Afdeling Budgettering (AZF)	-	X					
006	Vlaamse Landmaatschappij (VLM), VOI zonder interne audit	22/03/2002					X	
007	Afdeling Communicatie en Ontvangst (COO)	-				X		
008	Afdeling Technologie en Innovatie (WIM)	10/09/2002-					X	
011	VRT, VOI met interne audit	02/12/2002					X	
012	Afdeling Inspectie Economie (EWBL)	-				X		
013	Afdeling Inspectie Werkgelegenheid (EWBL)	-	X					
014	Afdeling Jeugd en Sport (WVC)	-		X				

4.1.1.2 Reguliere opdrachten op basis van de risicoanalyse

Nr.	Auditobject	Datum rapport	Status					
			Gepland	Voorbereiding	Terrein	Rapportering	Afgewerkt	Uitgesteld
009	Afdeling ROHM West-Vlaanderen (LIN)	31/07/2002					X	
010	Afdeling Mestbank (Vlaamse Landmaatschappij)	11/09/2002					X	

015	Afdeling ROHM Oost-Vlaanderen (LIN)	-				X		
016	Universitair Ziekenhuis Gent (VOI, zonder interne audit)	-			X			
017	Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn (VOI, met interne audit)	-		X				
018	Afdeling Beleidsuitvoering Personeel Secundair Onderwijs (OND)	-	X					
019	Ontwikkeling en uitrol auditprogramma naar andere provinciale afdelingen ROHM	-			X			
020	Ontwikkeling en uitrol auditprogramma naar andere provinciale afdelingen Wegen en Verkeer	-			X			

4.2 Ad-hocopdrachten

4.2.1 Overzicht

Ad-hocopdrachten zijn opdrachten die van nature niet op voorhand gepland kunnen worden, maar de onmiddellijke aandacht van het management van Interne Audit opeisen. De aanvraag van een dergelijke opdracht is gericht aan het hoofd Interne Audit die omtrent de uitvoering ervan een beslissing neemt.

In 2002 werden zes ad-hocopdrachten opgenomen. In de bijgevoegde tabel volgt een overzicht.

Nr.	Auditobject	Datum rapport	Status					
			Gepland	Vorbereiding	Terrein	Rapportering	Afgewerkt	Uitgesteld
001	Overwelving van de Zenne in de doortocht van Vilvoorde	31/05/2002					X	
002	Lab. Van Vooren (overheidsopdracht Afdeling Bovenschelde binnen administratie AWZ van LIN)	31/07/2002					X	
003	ALESH (Amortisatiefonds van de Leningen voor de sociale huisvesting)	-	X					
004	CSA-oefening Afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur (AZF)	4/11/2002					X	
005	Sturing en Controle ICT (SCICT)	-		X				
006	Cross Border Leasing					X		

4.3 Administratieve onderzoeken

4.3.1 Overzicht

Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de Interne Audit administratieve onderzoeken uit te voeren. De aanvraag van een administratief onderzoek is gericht aan het hoofd Interne Audit die omtrent de uitvoering ervan een beslissing neemt. Aanvragen moeten steeds gemotiveerd worden. Administratieve onderzoeken zijn bedoeld om bij twijfel eerst intern een onderzoek uit te voeren en aldus te vermijden dat bij de minste indicatie van mogelijke onregelmatigheden onmiddellijk de gerechtelijke instanties ingeschakeld moeten worden.

In het kader van de verdere uitwerking van de procedures bij dergelijke onderzoeken werden reeds contacten voor afstemming met de federale politie gelegd.

4.4 Europese Structuurfondsen

4.4.1 Situering

De Europese Unie wil via financiële hulp economische en sociale verschillen tussen regio's in Europa verkleinen (nivellering van de welvaart, verbetering van de werkgelegenheid, bevordering van een harmonieuze ontwikkeling van de diverse Europese regio's, bescherming en verbetering van het milieu, verbetering van het onderwijs, ...).

Daartoe zijn o.a. de Europese Structuurfondsen in het leven geroepen. Deze structuurfondsen zijn fondsen waaruit subsidies worden verstrekt voor de stimulering van achtergebleven regio's en beroepsopleidingen of ter bevordering van bepaalde ontwikkelingen in de landbouw. De uitvoering van de fondsen gebeurt in meerjarige programma's die ingediend kunnen worden hetzij door de lidstaten, hetzij door de Europese Commissie zelf wanneer ze noden ziet die nog niet door de lidstaten zelf worden ingevuld.

De programma's moeten steeds kaderen in een bepaalde programmaperiode. Zo kent men momenteel de programmaperiode 2000-2006. Dit houdt in dat men in de jaren 2000 tot en met 2006 programma's kan indienen die maximaal tot en met 31 december 2006 projecten kunnen opnemen. De praktische uitvoering van de opgenomen projecten kan maximaal tot en met 31 december 2008 doorlopen en de financiële afrekening met de Commissie moet in principe vóór 1 juli 2009 gebeuren.

Dat het met de Europese Structuurfondsen niet bij intenties blijft, blijkt wel uit het feit dat tussen 35 en 45% van de EU-begroting voor het regiobeleid wordt ingezet. Dat geld wordt verdeeld via vier Europese structuurfondsen:

- het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO);
- het Europees Sociaal Fonds (ESF);
- het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw- afdeling Oriëntatie (EOGFL-Oriëntatie: VLIF, doelstelling 5a Agrovoeding, 5b, Leader II);
- het Financieringsinstrument voor de Oriëntatie van de Visserij (FIOV).

Daarnaast beschikt het Europese beleid nog over instrumenten die echter niet met de term Europese Structuurfondsen aangeduid worden en ook onderhevig zijn aan andere regels. Zo is er bijvoorbeeld ook het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw- afdeling Garantie (EOGFL-Garantie) dat heel dicht aanleunt bij EOGFL-Oriëntatie, doch volledig anders opgezet is.

4.4.2 Reglementair kader

De oprichting van Europese Structuurfondsen werd reeds opgenomen in het verdrag ter oprichting van de Europese Unie. Voor de programmaperiode 2000-2006 kan men de algemene regelgeving terugvinden in de Verordening van de Commissie 1260/1999. Meer specifieke bepalingen omtrent de beheers- en controlesystemen (waarbinnen ook Interne Audit wordt ingeschakeld) zijn terug te vinden in de Verordening van de Commissie 438/2001. Wat zoal gesubsidieerd kan worden in het kader van de Europese Structuurfondsen, wordt toegelicht in de zogenaamde SEM-fiches, waarvan de laatste versie momenteel vervat zit in de Verordening van de Commissie 1685/2000.

4.4.3 Tussenkost Interne Audit

Zoals in Verordening 438/2001 wordt uiteengezet, is er binnen elk programma binnen de Europese Structuurfondsen steeds sprake van:

- een beheersautoriteit: door de lidstaat aangewezen nationale, regionale of plaatselijke publieke of particuliere autoriteit of instantie of de lidstaat zelf, wanneer die deze functie zelf vervult, voor het beheer van een bijstandspakket;
- bemiddelende instanties: openbare of particuliere lichamen of diensten die onder de verantwoordelijkheid van de betalings- of beheersautoriteiten optreden of die namens hen taken uitvoeren ten aanzien van de eindbegunstigden of de instanties of ondernemingen die verrichtingen uitvoeren;
- een betalingsautoriteit: een of meer plaatselijke, regionale of nationale instanties of autoriteiten die door de lidstaten aangewezen zijn voor het opstellen en toezenden van de betalingsaanvragen en voor het ontvangen van de betalingen van de Commissie;
- een instantie of instanties verantwoordelijk voor de steekproefcontroles:
 - * enerzijds een instantie die verantwoordelijk is voor het selectief, op basis van een risicoanalyse, verifiëren van de op de verschillende betrokken niveaus gedane aangiften van uitgaven ten belope van ten minste 5 % van de totale voor subsidie in aanmerking komende uitgaven (onafhankelijke inspectiedienst);
 - * anderzijds een instantie die verantwoordelijk is voor de verificatie van de effectiviteit van de bestaande beheers- en controlesystemen (systeemaudit door Interne Audit);
- een certificerende instantie: een instantie die bij de afsluiting van het programma een eindcertificaat over de uitgaven afgeeft waarin de conclusies van alle verrichte controles worden samengevat en waarin een oordeel gegeven wordt over de deugdelijkheid van de aanvraag om de saldobetaling, alsmede over de wettigheid en de regelmatigheid van de verrichtingen waarop de eindverklaring betrekking heeft.

Dit eindcertificaat mag niet verward worden met de certificering van de tussentijdse en eindbetalingsaanvragen aan de Commissie, die verricht worden door een persoon binnen de betalingsautoriteit. Het eindcertificaat betreft het programma in zijn geheel, waar de (tussentijdse) certificeringen enkel de verschillende betalingsaanvragen betreffen.

Voor de programmaperiode 1994-1999 werd voor een aantal programma's vastgesteld dat er geen instantie voldeed aan de voorwaarden om te fungeren als 5%-instantie. Omwille hiervan werden de 5%-controles in deze programma's uitzonderlijk door Interne Audit verricht. Binnen de programmaperiode 2000-2006 is het echter uitdrukkelijk de bedoeling dat Interne Audit geen 5%-controles meer zal uitvoeren.

Blijkt dus dat de rol van Interne Audit binnen de Europese Structuurfondsen erin bestaat de effectiviteit (en efficiëntie en adequaatheid) van de beheers- en controlesystemen te verifiëren of, met andere woorden, een systeemaudit uit te voeren. Hierbij is in eerste instantie de controleverantwoordelijkheid die ze draagt ten opzichte van de Europese Commissie van belang. Die verantwoordelijkheid wordt aangevuld met de positie als partner van het management binnen het audituniversum van waaruit we naast signalering van eventuele tekortkomingen ook een aantal aanbevelingen meegeven ter verbetering van de werking van de betrokken diensten.

4.4.4 Overzicht

Hierna volgt een overzicht van de uitgevoerde opdrachten in het kader van de Europese Structuurfondsen voor de programmaperiode 1994-1999. Het gaat om 27 opdrachten.

Gelet op de recente oprichting van Interne Audit, was de ervaring met de Europese Structuurfondsen bij aanvang uiterst beperkt. De inzet van Interne Audit voor de programmaperiode 1994-1999 vond ook slechts plaats in de allerlaatste fase van het programma, terwijl systeemaudits (net zoals 5%-controles overigens) stelselmatig tijdens het verloop van een programmaperiode hadden moeten worden uitgevoerd. Het mag duidelijk zijn dat dit de nodige problemen schiep voor de inschatting van situaties en praktijken uit het verleden, alsook voor de implementatie van aanbevelingen en bijstellingen. Desondanks werden toch alle inspanningen gedaan om een goed zicht te krijgen op het geheel van de uitgevoerde activiteiten en zullen de aanbevelingen, zeker voor de nieuwe programmaperiode 2000-2006, grondig worden gevolgd.

Aangezien al de hiernavermelde audits voor de voorbije programmaperiode in de loop van 2002 moesten worden uitgevoerd, had dit een aanzienlijke impact op de planning en uitvoering van de activiteiten van Interne Audit, in die mate zelfs dat de conceptuele uitbouw van Interne Audit hieronder voor een deel geleden heeft.

Nr.	Auditobject	Datum rapport	Status					
			Gepland	Vorbereiding	Terrein	Rapportering	Afgewerkt	Uitgesteld
94-99	PESCA 5%-controle	26/06/2002					X	
94-99	PESCA Systeemaudit	26/06/2002					X	
94-99	PESCA 5%-controle ANNEX	17/07/2002					X	
94-99	FIOV 5%-controle	18/07/2002					X	
94-99	FIOV Systeemaudit	18/07/2002					X	
94-99	EFRO / 2 / Systeemaudit (RECHAR)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 4 / Systeemaudit (Westhoek)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 5 / Systeemaudit (URBAN)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 6 / Systeemaudit (MKB)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 7 / Systeemaudit (KONVER)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 8 / Systeemaudit (RETEX)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 9 / Systeemaudit (Meetjesland)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 10 / Systeemaudit (Turnhout 97-99)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 11 / Systeemaudit (Limburg 97-99)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 12 / Systeemaudit (Leader Westhoek)	26/07/2002					X	
94-99	EFRO / 13 / Systeemaudit (Leader Meetjesland)	26/07/2002					X	
94-99	EOGFL VLIF 5%-controle	21/11/2002					X	
94-99	EOGFL VLIF Systeemaudit	21/11/2002					X	
94-99	EOGFL 5b / 5%-controle					X		
94-99	EOGFL 5b / Systeemaudit					X		
94-99	EOGFL 5a Agrovoeding/ 5%-controle	09/12/2002					X	
94-99	EOGFL 5a Agrovoeding/ Systeemaudit	09/12/2002					X	
94-99	EOGFL Leader II / 5%-controle	17/12/2002					X	
94-99	EOGFL Leader II / Systeemaudit	17/12/2002					X	
94-99	Interreg Nord Pas de Calais (West-Vlaanderen)				X			
94-99	Interreg Benelux Middengebied					X		
94-99	Interreg Scheldemonding					X		

5 Activiteitengegevens

Met het oog op de rapportering aan het auditcomité en om de activiteiten binnen Interne Audit te volgen worden door de auditoren timesheets ingevuld per maand. Sinds november 2001 wordt dit tijdsregistratiesysteem gehanteerd. De werktijd wordt door iedereen individueel geregistreerd in tijdsblokken van 30 minuten op basis van een aantal vooraf vastgelegde activiteiten. Hiervan wordt maandelijks een overzicht gemaakt voor de gehele ploeg auditoren, inclusief de manager-auditoren.

Er werd gestart met dertien personen. Op 1 januari 2002 werden dat er zestien, vanaf 1 maart 2002 achttien en op 1 april 2002 negentien personen.

Op basis van het aantal werkdagen en het aantal auditoren wordt het theoretisch beschikbaar aantal uren aangegeven (werkdagen x auditoren x 7.30 uur). De volgende rij geeft het werkelijk in rekening gebrachte aantal uren weer. Verminderd met de afwezigheden door verloven en ziekte, geeft dit dan het werkelijke aantal gepresteerde uren. Voor de verdere opdeling wordt dat laatste cijfer gelijkgesteld met 100%.

5.1 Overzicht

Hierna volgt het overzicht vanaf november 2001 tot en met december 2002 (14 maanden):

Overzicht periode:	1.11.2001 - 31.12.2002	1.11.2001 - 31.12.2001	2002
Aantal werkdagen:	281	35	246
Aantal auditoren	13 - 19	13	16 - 19
Werkdagen x auditoren:	4961	455	4506
	uren %	uren %	uren %
Beschikbare uren: (normale dagprestatie)	37208 100%	3413 100%	33795 100%
Opgegeven uren: (reële dagprestatie)	40077 108%	3609 106%	36468 108%
Afwezigheden:	5677 15%	372 11%	5305 16%
- Ziekte	403 1%	45 1%	358 1%
- Verlof	5049 14%	306 9%	4743 14%
- Andere	226 1%	21 1%	205 1%
Gepresteerde uren: (~ 100%) (zonder verloven en afwezigheden)	34399 92,5%	3237 94,8%	31163 92,2%
Auditactiviteiten	24219 70%	2208 68%	22011 71%
- Reguliere audits	13447	1458	11989
- Europese Structuurfondsen	4058 51%	137 49%	3921 51%
- Administratieve onderzoeken	4457	300	4158
- Ad-hocopdrachten	729 15%	9%	729 16%
- Andere	1538 4%	313 10%	1225 4%
Voortgangscontrole-audits	39 0%		39 0,1%
Vorming	4021 12%	302 9%	3719 12%
- Vorming	3826 11%	268 8%	3559 11%
- Werkgroep vorming	195 1%	35 1%	161 1%

Ondersteunende en interne werking	5998	17%	631	19%	5368	17%
- HRM/Ploeg	269	1%	78	2%	191	1%
- Interne werking (teamvergaderingen, ...)	1811	5%	291	9%	1521	5%
- Risicoanalyse	254	1%			254	1%
- Communicatie	263	1%			263	1%
- ICT	154	0%	27	1%	127	0%
- Handboek	385	1%			385	1%
- Juridische aangelegenheden	79	0%			79	0%
- Overige (algemene act., pers. adm.)	2532	7%	235	7%	2297	7%
- <i>Andere (ongedefinieerde activiteiten)</i>	376	1%	97	3%	279	1%

5.2 Bespreking

De activiteiten binnen Interne Audit kunnen in enkele grote blokken worden opgedeeld. Het gaat om de reëel gepresteerde werktijden (dus rekening houdend met afwezigheden wegens ziekte en verlof die over een beschouwde periode 15 % van de totale tijd hebben uitgemaakt en met de meer gepresteerde uren).

5.2.1 Auditactiviteiten

De auditactiviteiten bestaan uit reguliere audits (financiële, operationele en overeenstemmingsaudits), opdrachten in het kader van de Europese Structuurfondsen, administratieve onderzoeken en ad-hocopdrachten.

In het charter werd indicatief voor de eerste twee activiteiten in 60% van de tijd voorzien, voor de laatste twee in 25% van de tijd. De overige tijd werd besteed aan voortgangscntrole op de audits (10%) en vorming (5%). Deze tijdsindeling is het resultaat van een inschatting bij de voorbereiding van de oprichting van Interne Audit en de percentages zijn indicatief voor een 'activiteit op kruissnelheid'. Mede door onze recente operationalisering en het aan gang zijnde leerproces zijn deze cijfers niet beschikbaar voor 2002. Tevens werd bij die inschatting geen rekening gehouden met de ondersteunende activiteiten die bij een opstart uiteraard niet te onderschatten zijn (zie verder).

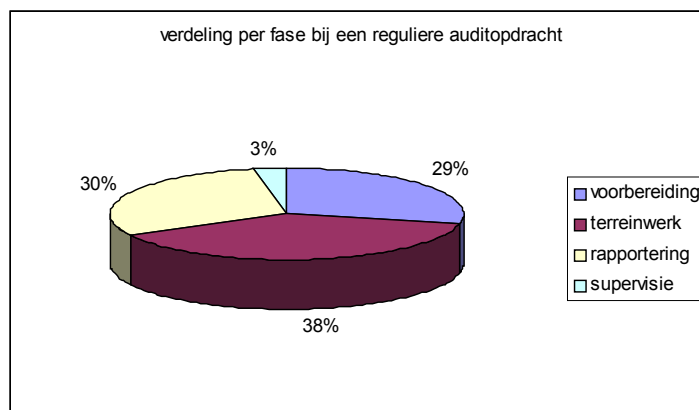
Voor 2002 zijn de volgende percentages bekomen (bron: timesheets)

Auditactiviteiten	2935	70,6%	
- Reguliere audits	1598	38,5%	51,1%
- Europese Structuurfondsen	523	12,6%	
- Administratieve onderzoeken	554	13,3%	15,7%
- Ad-hocopdrachten	97	2,3%	
- Andere	163	3,9%	

- Voor elke reguliere auditopdracht werd de opdracht onderverdeeld in de fasen voorbereiding, terreinwerk en rapportering. Tevens werd in supervisie en voortgangscntrole voorzien. Ook hier werden bij de voorbereiding van de oprichting van Interne Audit per fase een aantal mensdagen bepaald. Op basis van deze gegevens werd trouwens het personeelkader bepaald. Het gaat om cijfers voor een audit op kruissnelheid. Nu reeds kan gesteld worden, gezien de

zeer heterogene en complexe samenstelling van het werkteerrein, dat deze cijfers (min.10 en max. 35 mensdagen voor een reguliere auditopdracht) moeilijk haalbaar zijn. Hierna volgt een overzicht per fase, uiteraard slechts voor de auditopdrachten waarvoor een eindrapport werd opgemaakt in 2002. Het gaat om zeven reguliere auditopdrachten;

- Gemiddeld werd 29% van de tijd besteed aan de voorbereiding, 39% van de tijd aan het terreinwerk, 30% aan de rapportering, 3% aan supervisie en er werd nog geen opvolging gedaan;

- Voor de administratieve onderzoeken werden tot 31 december 2002 in het totaal 595 mensdagen gepresteerd waarbij er 478 voor de opdrachten in verband met de VHM (deel I en II) werden gerapporteerd. Bij de opdrachten bij de VHM waren telkens meerdere auditoren betrokken en werd bij de VHM II een deel van de activiteiten door externe auditoren uitgevoerd;
- Bij de Europese Structuurfondsen werden 542 mensdagen (situatie tot 31 december 2002) gepresteerd wat neerkomt op (542/220 werkdagen, 60% van de tijd) 2,46 VTE. Bij de berekening van het personeelskader werd in 1,7 VTE voorzien. Ook hier moet de opgedane ervaring bij de opstart er hopelijk toe leiden dat de tijdsbesteding vermindert vanaf 2003. Voor de Europese Structuurfondsen wordt gewerkt via een rotatie tussen de auditoren onder leiding van een manager-auditor en via de coördinatie van een vast auditor;
- Er werden vijf ad-hoc opdrachten afgewerkt waarbij de totale duurtijd per opdracht in mensdagen varieert van 10 tot 44 dagen.

5.2.2 Voortgangscontrol-audits

Voor 2002 werden nog geen voortgangscontrol-audits uitgevoerd.

Wel was de voortgangscontrol van de audit van de afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant (rapport van 25 maart 2002) voorzien voor oktober 2002. De verantwoordelijke van de afdeling werd hiervan verwittigd doch door personeelsproblemen werd door de afdeling tot op dat moment nog nauwelijks werk gemaakt van de aanbevelingen (die in gezamenlijk overleg werden besproken). Uitzonderlijk werd deze control-audit verschoven naar maart 2003.

5.2.3 Vorming

Aan vorming werden, sedert de invoering van de timesheets, 3826 uren besteed, of 11% van de tijd of 510 mensdagen. Voor een uitgebreide bespreking omtrent vorming, zie punt 6.3.

5.2.4 Ondersteunende activiteiten en interne werking

Aan ondersteunende activiteiten en interne werking werden, sedert de invoering van de timesheets, 5998 uren besteed, of 17 % van de tijd of 800 mensdagen. Voor een uitgebreide bespreking, zie punt 6.4.

Zoals hoger reeds vermeld, werd met dit aspect bij de voorbereiding van onze oprichting en dus bij de bepaling van het personeelskader nauwelijks rekening gehouden. Voor elke opstartende entiteit is dit echter een zeer belangrijke aangelegenheid die dan ook een groot aandeel in de tijdsbesteding vertegenwoordigt.

5.3 Performantieratio's

Het is tevens de bedoeling om in het activiteitenverslag een aantal performantieratio's weer te geven. Gezien echter de recente oprichting en het leerproces zullen de eerste maal ratio's opgenomen worden in het activiteitenverslag van 31 december 2003 want op dit ogenblik kunnen geen relevante conclusies getrokken worden.

Mogelijke performantieratio's zijn:

- realisatieratio: deze ratio geeft een indicatie van de realisatie van de planning;
- gemiddelde opdrachtijd: op basis van de ingevulde timesheets van de auditoren wordt voor de geplande auditopdrachten aangegeven wat de gemiddelde opdrachtijd is (opgesplitst in de fases van een opdracht: voorbereiding, terrein, rapport en voortgangscontrole);
- gemiddelde opdrachtijd t.o.v. gebudgetteerde/geplande tijd;
- implementatieratio: deze ratio geeft een indicatie van de kwaliteit van auditrapporten, de kwaliteit van aanbevelingen in rapporten, de overtuigingskracht van de Interne Audit, en de draagkracht van de interne-auditfunctie. Ook hier is het nog te vroeg om uitspraken te kunnen doen. Op 31 december 2002 waren nog geen voortgangscontrole-audits uitgevoerd;
- tevredenheidsindicatoren op basis van enquêtes/vragenlijsten bij de geauditeerden: te ontwikkelen (o.a. via een vragenlijst en de exit- en closing-meeting). Deze instrumenten zijn in ontwikkeling.

6 Interne organisatie van de Interne Audit

6.1 Personeel

6.1.1 Situatie op 31 december 2002

Op 31 december 2002 bestaat de Interne Audit uit 23 (22,9 VTE) personen:

- 1 hoofd Interne Audit;
- 2 manager-auditoren;
- 4 senior-auditoren (3,9 VTE);
- 13 (junior) auditoren;
- 3 ondersteunende medewerkers.

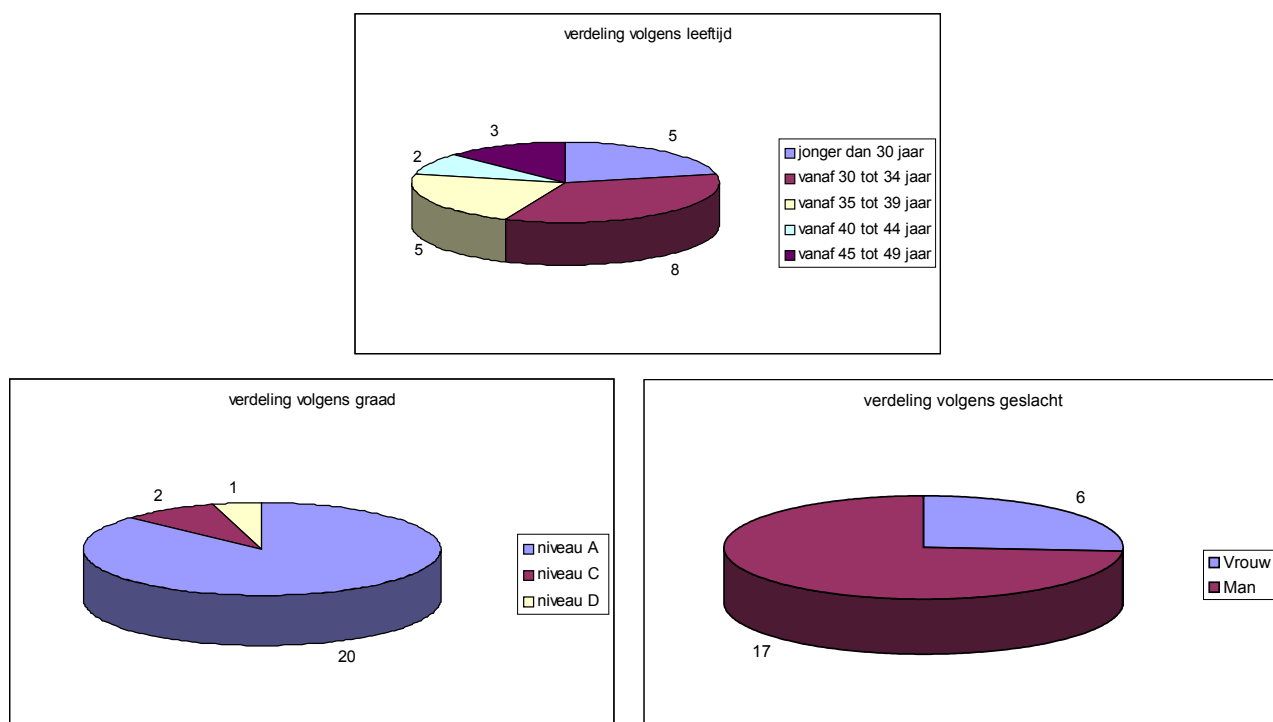
6.1.2 Historiek

Bij besluit van 23 februari 2001 werd het hoofd Interne Audit (Eddy Guiliams) aangesteld door de Vlaamse regering. Met ingang van 15 maart 2001 nam hij zijn functie op. Op 1 juni 2001 treedt een eerste manager-auditor (Lieven Penninck) in dienst en op 1 juli 2001 begon de tweede manager-auditor (Mark Vandersmissen).

6.1.3. Verdeling van het personeel (leeftijd, graad en geslacht)

Hierna volgt de verdeling van het personeel (twintig auditoren en drie ondersteunende medewerkers) volgens leeftijd, graad en geslacht.

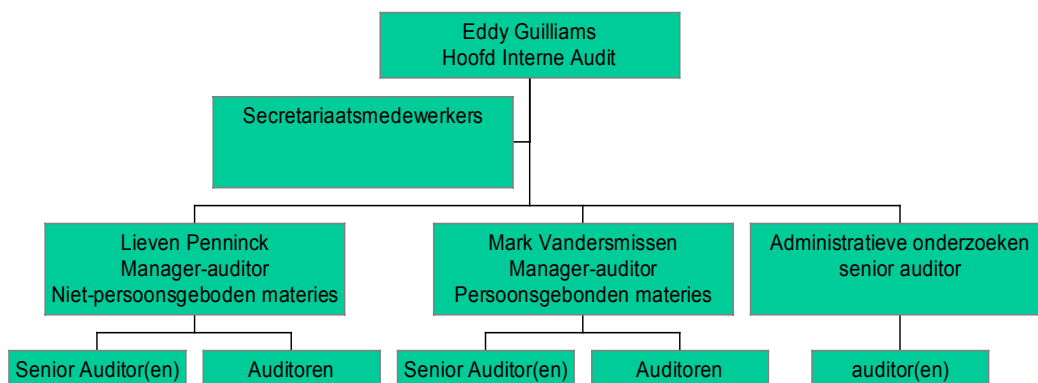
De gemiddelde leeftijd op 31 december 2002 van het team is 34,8 jaar.

6.1.4 Taakverdeling

Van bij het begin werd gekozen voor een opdeling van verantwoordelijkheden tussen het hoofd Interne Audit en de twee manager-auditoren. Het hoofd Interne Audit heeft naast de eindverantwoordelijkheid van alle uitgevoerde opdrachten tevens de supervisie over de administratieve onderzoeken die door een senior-auditor worden uitgevoerd (samen met een of meerdere auditoren) en over de interdepartementale processen binnen het werkterein.

Eén manager-auditor is verantwoordelijk voor de niet-persoonsgebonden materies (of de gewestmateries of de ‘harde’ sector). De andere manager-auditor heeft de leiding over de persoonsgebonden materies (of de gemeenschapsmateries of de ‘zachte’ sector). Deze taakverdeling is weergegeven in onderstaand organigram.

Voor wat betreft de noodzakelijke competenties bij de auditoren wordt gekozen voor een verdeling in eerste instantie tussen de harde en zachte sector. Voor de interdepartementale processen, de opdrachten in het kader van de Europese Structuurfondsen en de administratieve onderzoeken is er momenteel een soort rotatiesysteem waarbij elke auditor de kans krijgt mee te werken aan deze auditactiviteiten.

Vanaf 2003 is het de bedoeling om competenties/specialismen te gaan toewijzen aan een of meerdere auditoren om de beperkte personeelsbezetting zo efficiënt mogelijk te benutten. Ook zal de vorming dan gericht worden georganiseerd zodat in elke sector bepaalde specialismen aanwezig zullen zijn.

Naast een aantal generieke competenties die bij elke auditor aanwezig moeten zijn, zoals kennis van interne controle, van interne audit (principes, standaarden en deontologie, methodologie, mondelinge en schriftelijke communicatie,...) kunnen specifieke competenties onderscheiden worden in het kader van financiële en compliance audit, van operationele audit, van ICT-audit en van forensische audit.

Tevens worden certificaties in het domein van interne audit gepromoot: zo beschikken de beide manager-auditoren over een certificaat is trouwens een vereiste voor deze functie - en hebben ze meerdere jaren auditervaring. Mark Vandersmissen is Master of Internal Auditing (MIA) en Lieven Penninck is Certified Internal Auditor (CIA).

Intussen hebben ook Carine Bogaert en Wim De Naeyer, beide senior-auditoren, in 2002 een certificaat behaald. Carine is Master of Internal Auditing en Wim is Master in Forensic Auditing en door het IFA (Instituut van Forensische Auditoren) erkend als Registered Forensic Auditor. Dit jaar is een derde senior auditor (Daniel Jeunen) gestart met de opleiding Expert Class interne audit (opvolger van het diploma Master of Internal Auditing).

6.2 Principe van Anders Werken

Interne Audit heeft gekozen voor het principe van Anders Werken wat betreft de praktische interne organisatie. Het komt erop neer dat op de standplaats in Brussel (North Plaza, Koning Albert II-laan 7) werkplaatsen beschikbaar zijn met een netwerkaansluiting in een landschapsbureel. Niemand heeft een vaste plaats en bij aankomst neemt de auditor een vrije plaats in en kan hij/zij zich met zijn pc aanmelden op het netwerk. Voor het opbergen van zijn laptop en persoonlijke bezittingen beschikt hij/zij over een eigen kastje. Ook het management neemt plaats tussen de auditoren en heeft dus geen apart bureel. Aangezien de auditoren regelmatig op locatie zijn in Vlaanderen voor de uitvoering van auditopdrachten is het uitzonderlijk dat alle plaatsen bezet zijn. Er zijn trouwens minder plaatsen dan er auditoren zijn. Tevens zijn er vier lokalen beschikbaar als projectkamers. Ook in deze kamers zijn netwerkaansluitingen voorzien. Het is de bedoeling dat teams van auditoren dan gezamenlijk aan hun opdracht kunnen werken of vergaderingen houden zonder dat zij collega's storen. Daarnaast is er nog één ontvangstruimte beschikbaar.

Een onderdeel van Anders Werken is de mogelijkheid tot thuiswerk. Via een verbinding (met call back) van thuis met de server van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap kan een auditor thuiswerken en beschikken over dezelfde toepassingen en functionaliteiten als op het kantoor.

De Vlaamse regering heeft recent nog dit principe in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid goedgekeurd en gestimuleerd.

6.3 Vorming

6.3.1 Overzicht en aanpak

In het kader van een kwaliteitsgarantie is het van het grootste belang dat er voor voldoende vorming gezorgd wordt voor alle auditoren, zowel de nieuwe als zij die reeds in dienst zijn. In het charter wordt hiervoor indicatief 5% van de tijd vastgelegd. In 2002 was dat 11 % van de tijd. Gezien de opstart van Interne Audit ligt dit percentage hoger dan wat het charter beoogt. Naast de interne en externe vormingen worden onder deze rubriek tevens de vormingen beschouwd die, gezien de auditervaring van de manager-auditoren, door hen werd gegeven aan de auditoren.

Uit alle gevolgde opleidingen vermelden wij hierna de belangrijkste in 2001 en 2002:

- Voor alle medewerkers van Interne Audit werd in de periode van 24 september 2001 tot 11 oktober 2001, gespreid over tien dagen, een opleiding interne audit gegeven door UAMS (na een raadpleging van de markt). De vier modules van deze opleiding waren: interne audit: een positionering, interne controle, normkader voor interne audit en audit van ondernemingsactiviteiten;
- Herhalingscursus UAMS: Deze tweedaagse (15 en 17 januari 2002) opleiding had tot doel om in een kort tijdsbestek de belangrijkste aandachtspunten van de tiendaagse UAMS-opleiding te herhalen. Enerzijds om de praktijkpunten voor de auditoren nogmaals toe te lichten en anderzijds om de nieuwe auditoren de gelegenheid te bieden aan te sluiten bij de reeds gegeven vorming;
- Interne audit Training EHSAL, uitgevoerd door Deloitte & Touche. Duur en periode: zeven dagen, 18-19-21 februari, 18-19-25-26 maart. De opleiding was onderverdeeld in vijf modules, met name, auditcommunicatie, auditrapportering, ICT-auditing, risk assessment en CRSA en projectaudit;
- Teamontwikkeling (gegeven door People Management Consultants). Duur en periode: 2,5 dagen, 10-12 april.
Inhoud: De teamontwikkeling via een residentiële vorming. Het programma bestond uit een simulatieoefening (zoekactie), de Belbin-zelfperceptietest en een aantal training topics die nuttig kunnen zijn voor audit (ideeën verkopen, omgaan met weerstand en klachten, conflicthantering);
- Teamsessies:
Elke maand is er gedurende een volledige dag een vergadering voor het ganse team. Tijdens deze teamvergadering wordt een vormingssessie georganiseerd die varieert van twee uur tot een halve dag. Deze sessies kunnen door interne auditoren zelf worden gegeven, maar ook door externe sprekers. Op deze teamsessies werden de volgende onderwerpen behandeld : nieuwe normen interne audit, overheidsopdrachten, centraal financieringsorgaan, begrotingscyclus, balanced scorecard, Beter Bestuurlijk Beleid met toelichting door de bijzondere commissarissen, de Vlaamse Ombudsdienst, de Vlaamse Infolijn, de Inspectie van Financiën en een toelichting door de ICT-manager van de Vlaamse overheid;
- Op verzoek van de auditoren werd een opfriscursus van twee dagen georganiseerd in oktober 2002 omtrent de praktische toepassingen bij Word, Excel en PowerPoint. Deze opleiding was geheel op maat gemaakt van en door de auditoren op basis van de ervaringen bij de uitvoering van de auditopdrachten. Aangezien Interne Audit wil werken met sjablonen (voor rapporten, nota's,...), werd enkele dagen voorafgaand aan vermelde opleiding een driedaagse vorming georganiseerd voor vier medewerkers omtrent de methodiek voor de aanmaak van sjablonen (templates);
- Diverse externe en interne vormingen werden door een of meerdere auditoren gevolgd. Een (niet-limitatieve) opsomming:
 - * Quality Improvement in Internal Auditing, IIA (Instituut voor Interne Auditoren);

- * Werking van auditcomités, IBR (Instituut van Bedrijfsrevisoren);
- * De revisor in de publieke sector, IBR;
- * ICT-audit, IIA;
- * E-governement, UAMS;
- * Inleiding tot de financiële audit, IIA;
- * Value-added auditing, IIA;
- * Globalisation in Internal Auditing, ECIIA (Praag).

6.3.2 Vooruitzichten

In de werkgroep Vorming is het de bedoeling te komen tot een algemeen en individueel opleidingsplan op basis van de reeds verworven en benodigde competenties van de auditoren. Tevens moet een algemeen opleidingstraject worden opgemaakt voor nieuwe auditoren. Er wordt naar gestreefd om de huidige 11% van de tijdsbesteding aan vorming geleidelijk te reduceren tot de 5% die in het charter is bepaald. Voor 2003 wordt ongeveer 7,5% van de tijd uitgetrokken voor vorming.

6.4 Ondersteunende activiteiten en interne werking

Voor 2002 werd 17 % van de tijd besteed aan ondersteunende activiteiten en interne werking.

6.4.1 Ondersteunende activiteiten

Hieronder worden hoofdzakelijk de werkgroepen begrepen die tot doel hebben zowel de werking van Interne Audit zelf als de contacten met het audituniversum te verbeteren.

6.4.1.1 Communicatie

Binnen deze werkgroep, verdeeld in verschillende deelwerkgroepen, komen de volgende elementen aan bod:

- communicatie over interne controle, sensibilisering, CSA en bevraging;
- communicatie over Interne Audit;
- netwerking;
- roadshows en infosessies ;
- interne communicatie binnen Interne Audit (o.a. via discussiefora).

6.4.1.2 ICT

Binnen deze werkgroep komen alle aspecten aan bod met betrekking tot de ICT-ondersteuning van Interne Audit. Het gaat hier onder andere om de ondersteunende informaticatoepassingen bij de dagelijkse werking van de dienst. Elke auditor beschikt over een portable pc, een Palm en een netwerkverbinding die ook van thuis uit gelegd kan worden. Alle problemen bij het gebruik van deze instrumenten worden samengebracht bij de informaticacoördinator die dit eventueel binnen de werkgroep bespreekt.

Naast de ondersteunende rol betreffende ICT komen binnen deze werkgroep ook de ICT-aspecten aan bod binnen de Vlaamse overheid om zodoende zicht te krijgen op de risico's die hiermee gepaard kunnen gaan en op de wijze waarop men met deze risico's omgaat.

6.4.1.3 Handboek Interne Audit

Om de efficiëntie van de werking van Interne Audit te verhogen moet er een handboek ter beschikking gesteld worden van alle medewerkers van Interne Audit. Dat handboek omvat de methodes en procedures die aan de basis liggen van alle auditactiviteiten.

Het handboek heeft tot doel:

- een uniforme werkwijze en stabiliteit binnen de Interne Audit te bevorderen;
- een leidraad te zijn bij de uitvoering van de auditopdrachten en de dagelijkse werking binnen de Interne Audit;
- een hulpmiddel te zijn bij de opleiding en de vorming van (nieuwe) auditmedewerkers.

De werkgroep Handboek heeft eind 2002 een eerste ontwerpversie van het handboek opgeleverd en ter beschikking gesteld van de medewerkers. Het gaat om een uitgebreid en zo compleet mogelijk naslagwerk.

De aanvulling, verfijning en afwerking van het handboek zal gebeuren door toetsing van de voorgestelde procedures bij de uitvoering van de eerste auditwerkzaamheden. Verdere verbetering blijft altijd mogelijk door het aanbrengen van verbeteringsvoorstellen door de auditmedewerkers bij het uitvoeren van auditopdrachten.

De volgende items zijn reeds opgenomen in het handboek: algemene punten, standaarden en deontologie, jaarlijkse auditplanning, uitvoering van de geplande auditwerkzaamheden, uitvoeren van ad-hocopdrachten, procedures bij administratieve onderzoeken, Europese structuurfondsen, kwaliteitsborging van het auditproces, performantie van Interne Audit, audittechnieken en hulpmiddelen, personeelsmanagement, algemene richtlijnen voor de auditmedewerkers, ondersteuning en secretariaat.

6.4.1.4 Vorming

In deze werkgroep worden de behoeften aan opleiding gedefinieerd, besproken en uitgewerkt. Het resultaat hiervan is terug te vinden onder punt 6.3.

6.4.1.5 Juridische aangelegenheden

Deze werkgroep, die onder andere bestaat uit de twee juristen bij de auditoren, heeft onder andere de volgende aspecten behandeld:

- volgen en begeleiden van opdrachten door Interne Audit in het kader van de naleving van de wet op overheidsopdrachten (raamcontract uitbesteding auditactiviteiten, interne vorming, ...);
- aansprakelijkheid van auditoren;
- toepassing van de wet op de openbaarheid van bestuur;
- problematiek van de klokkenluiders.

6.4.1.6 Risicoanalyse

Deze werkgroep gaat na op welke wijze de bestaande risicoanalyse, die destijds bij de voorbereiding van de oprichting van Interne Audit werd opgemaakt en de basis vormt voor de auditplanning, up-to-date kan worden gehouden. Tevens wordt nagegaan in welke mate de bestaande risicofactoren (materialiteit, complexiteit, overeenstemming met wetten en reglementeringen, controlerisico, automatiseringsgraad en publieke gevoeligheid) nog relevant zijn of verfijnd of aangevuld moeten worden.

Bij de opmaak van de risicoanalyse wordt tevens input gevraagd aan de ministers en het management. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw concept van risicoanalyse dat meer gericht is op de processen in plaats van op de organisatorische entiteiten. Ook is het de bedoeling deze risicoanalyse af te stemmen op de reorganisatie van de Vlaamse overheid in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid en de dertien beleidsdomeinen. Deze risicoanalyse zal uiteraard de huidige vervangen.

Om een zicht te hebben op de wijze waarop risicoanalyses bij gelijkaardige auditafdelingen uit de publieke sector werden uitgevoerd, werden hieromtrent gesprekken gevoerd met de interne-auditafdelingen van De Post, Belgacom, NMBS, Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, VRT en Electrabel.

6.4.2 Interne werking

Hieronder worden hoofdzakelijk de maandelijkse teamvergaderingen begrepen waarbij in de namiddag een vaste agenda wordt afgewerkt in aanwezigheid van alle medewerkers van Interne Audit. De agenda bestaat telkens uit de volgende vaste punten: goedkeuring vorig verslag en overlopen van de "to do's", ondersteuning (met o.a. een voortgangscontrole op de werkgroepen), timesheets en planning, stand van zaken van de lopende auditopdrachten (met aandacht voor de leerpunten voor alle auditoren), rapportering auditcomité, verslag van de gevolgde opleidingen of seminaries en varia.

Daarnaast is ook tijd uitgetrokken voor logistieke ondersteuning: verwerken van de individuele timesheets en analyse van de globale timesheets.

6.5 Relaties met beroepsorganisaties

Het management van Interne Audit is lid van het IIA België (Instituut van Interne Auditoren) en schrijft regelmatig in op vormingen die door het IIA georganiseerd worden. Deze vormingen zijn tevens gelegenheden om aan netwerking te doen binnen de wereld van interne audit.

Tevens is het hoofd Interne Audit en de senior-auditor, verantwoordelijk voor de administratieve onderzoeken, lid van het IFA (Instituut van Forensische Auditoren).

7 Relaties met andere controleorganen

Interne audit en de andere controleorganen binnen de Vlaamse overheid zullen ernaar streven hun inspanningen op elkaar af te stemmen met behoud van elkaars autonomie en verantwoordelijkheden. Hierdoor wordt de volledige beheersing van de risico's binnen de organisatie geoptimaliseerd, worden de kosten geminimaliseerd en wordt elke nodeloze dubbele inspanning van zowel auditoren als geauditeerden voorkomen (bron: charter van Interne Audit).

7.1 Het Rekenhof

Met het Rekenhof werden contacten gelegd die werden geformaliseerd in een drietal gezamenlijke bijeenkomsten waar concrete afspraken werden gemaakt omtrent de mogelijke samenwerking tussen het Rekenhof en Interne Audit, elk met behoud van de eigen finaliteit.

Zo werden afspraken gemaakt omtrent de uitwisseling van elkaars planning, rapporten en andere documenten. Het is ook de bedoeling af te spreken omtrent de scope en doelstellingen van de diverse opdrachten om overlappingsen zo veel mogelijk te vermijden. Tevens wordt gestreefd

naar een gelijkaardige methodologie inzake risicoanalyse, planning en gemeenschappelijke controleprogramma's.

Er werden van beide kanten contactpersonen aangewezen langs wie de communicatie op ad-hocbasis moet verlopen. Deze communicatie verloopt in een open en constructieve sfeer.

7.2 Bedrijfsrevisoren

Wat betreft de contacten met de bedrijfsrevisoren (van de VOI's) heeft Interne Audit nog niet veel ervaringen kunnen opdoen. Dat zal gebeuren naarmate er meer opdrachten worden uitgevoerd bij de VOI's of op basis van ad-hocopdrachten waarbij bedrijfsrevisoren ingeschakeld worden. Vooral bij de financiële audit zullen deze contacten van belang zijn voor een inschatting van de wijze waarop een organisatie in zijn geheel haar activiteiten beheerst.

Bijlagen: Het algemeen juridisch kader voor de interne-auditfunctie in de Vlaamse Gemeenschap/Vlaams Gewest.

Bijlage 1 De oprichting en de werking van de entiteit Interne Audit in het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (Besluit van de Vlaamse regering van 8 september, Belgisch Staatsblad 25 oktober 2000).

8 SEPTEMBER 2000. - Besluit van de Vlaamse regering betreffende de oprichting en de werking van de entiteit Interne Audit in het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

De Vlaamse regering,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 87, § 1, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op 7 februari 2000;

Gelet op de beraadslaging van de Vlaamse regering op 28 april 2000, betreffende de aanvraag om advies bij de Raad van State binnen een maand;

Gelet op het advies van de Raad van State, gegeven op 4 juli 2000, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, en de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport;

Na beraadslaging,

Besluit:

HOOFDSTUK I. - Toepassingsgebied

Artikel 1. Dit besluit is van toepassing op het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, op de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en op de Vlaamse openbare instellingen.

HOOFDSTUK II. - Entiteit Interne Audit

Art. 2. In het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt een entiteit Interne Audit opgericht. Deze entiteit ressorteert rechtstreeks onder de Vlaamse regering.

Art. 3. De entiteit Interne Audit heeft de opdracht alle bedrijfsprocessen en activiteiten van de in artikel 1 bedoelde diensten en rechtspersonen te onderzoeken en te evalueren en in het bijzonder het systeem van interne controle.

De entiteit Interne Audit kan daartoe belast worden met het uitvoeren van financiële audits, overeenstemmingsaudits, operationele audits, ad hoc-opdrachten en administratieve onderzoeken.

Art. 4. Om haar opdrachten te kunnen vervullen heeft de entiteit Interne Audit toegang tot alle informatie en documenten. Ze kan aan ieder personeelslid inlichtingen vragen die ze voor de uitvoering van haar opdrachten nodig acht. Ieder personeelslid is verplicht alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Art. 5. De entiteit Interne Audit rapporteert over haar werkzaamheden en bevindingen aan het auditcomité.

HOOFDSTUK III. - auditcomité

Art. 6. Er wordt een auditcomité opgericht.

Het auditcomité adviseert de Vlaamse regering omtrent het systeem van interne controle, en in het bijzonder met betrekking tot :

- 1° het effectief en efficiënt beheer van risico's;
- 2° de betrouwbaarheid van de financiële en beheersrapportering;
- 3° de overeenstemming met wetten, decreten en reglementeringen, evenals de richtlijnen van de betrokken overheden;
- 4° de effectieve en efficiënte werking van de diensten;
- 5° de bescherming van de activa.

Art. 7. Het auditcomité telt ten minste 5 en ten hoogste 9 leden, de voorzitter inbegrepen, met een meerderheid van onafhankelijke deskundigen. Het is samengesteld uit :

- 1° ten minste 1 lid en ten hoogste 3 leden van de Vlaamse regering;
- 2° de voorzitter van het college van secretarissen-generaal;
- 3° ten minste 3 en ten hoogste 5 onafhankelijke deskundigen.

De onafhankelijke deskundigen worden aangeduid voor een periode van 5 jaar door de Vlaamse regering op voordracht van het college van secretarissen-generaal.

De Vlaamse regering duidt onder de onafhankelijke deskundigen de voorzitter van het auditcomité aan.

Art. 8. Het auditcomité vergadert minstens 4 maal per jaar. De notulen van de vergaderingen worden toegezonden aan de Vlaamse regering.

Het auditcomité stelt binnen drie maanden na zijn installatie een huishoudelijk reglement vast.

Art. 9. De onafhankelijke deskundigen van het auditcomité ontvangen per zitting een vergoeding van 50.000 BEF (100%); de voorzitter van het auditcomité ontvangt een bijkomende vergoeding per zitting van 25.000 BEF (100 %). Indien meer dan 4 vergaderingen per jaar worden gehouden, bedraagt, vanaf de vijfde zitting, de vergoeding voor de onafhankelijke deskundigen per zitting 20.000 BEF (100 %) en de bijkomende vergoeding voor de voorzitter per zitting 10.000 BEF (100 %).

De in het eerste lid vermelde vergoedingen volgen de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen, volgens de wet van 1 maart 1977 houdende de inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het rijk worden gekoppeld, en zijn gekoppeld aan het spilindexcijfer 126,85 (105,20).

Art. 10. Het auditcomité stelt een jaarlijks verslag op ten behoeve van de Vlaamse regering.

HOOFDSTUK IV. - Slotbepalingen

Art. 11. Dit besluit treedt in werking op 8 september 2000, behalve wat de toepassing op de Vlaamse openbare instellingen betreft.

Wat de toepassing op de Vlaamse openbare instellingen betreft, treedt dit besluit in werking op de door de minister-president te bepalen datum.

Art. 12. De minister-president, de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en de Vlaamse minister bevoegd voor Ambtenarenzaken zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

De minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,
P. DEWAEL

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,
J. SAUWENS

Bijlage 2 Interne audit charter (Goedgekeurd bij beslissing van de Vlaamse regering van 8 september 2000)

1 Inleiding

Het audit charter regelt de belangrijkste aspecten in verband met de doelstellingen, de taken, de plaats in de organisatie en de werking van de interne-auditfunctie. Als dusdanig bevat het bepalingen met betrekking tot de volgende onderwerpen:

Voor elk onderwerp werd, ter verduidelijking van de inhoud, op de volgende bladzijden telkens een toelichting verschaft.

Dit charter werd goedgekeurd door de Vlaamse regering op 8 september 2000.

2 Opdracht

De Interne Audit is een onafhankelijke entiteit ressorterend onder de Vlaamse regering om, in dienst van de organisatorische entiteiten die deel uitmaken van haar werkterrein, alle bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken en te evalueren.

De doelstelling van de Interne Audit bestaat erin het management en de andere personeelsleden bij te staan in het zich doeltreffend kwijten van hun verantwoordelijkheden. Daartoe voorziet de Interne Audit hen van analyses, evaluaties, aanbevelingen, advies en informatie omtrent de onderzochte bedrijfsprocessen en activiteiten.

De voornaamste opdracht van de Interne Audit bestaat erin de aangepastheid en de doeltreffendheid van het systeem van interne controle te evalueren.

Toelichting

Management

Onder het management wordt, wat het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap betreft, begrepen: de secretarissen-generaal, de directeuren-generaal, de afdelingshoofden en de diverse managementorganen (college van secretarissen-generaal, departementale directieraden en colleges van afdelingshoofden). voor de Vlaamse Wetenschappelijke Instellingen en de Vlaamse Openbare Instellingen zijn dit respectievelijk de instellingshoofden en de leidend ambtenaren.

Definitie van interne controle

De hieronder geformuleerde definitie van interne controle is gebaseerd op een binnen het auditberoep algemeen aanvaarde definitie. Deze definitie vindt men o.a. terug in het COSO-rapport (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, Internal Control - Integrated Framework).

Binnen de werkingsstructuur van de bedrijfsorganisatie moeten maatregelen zijn ingebouwd die continu informatie verstrekken aan de verantwoordelijken over de werking van de organisatie.

Interne controle is een samenstel van maatregelen dat vervat zit in de verschillende processen van de bedrijfsorganisatie. Het is ontworpen om een redelijke zekerheid te verschaffen in de volgende domeinen:

- het bereiken van de haar opgelegde doelstellingen en de uitvoering en opvolging van beslissingen;
- de naleving van wetten, decreten, besluiten, reglementeringen en procedures;
- de nauwkeurigheid, juistheid, volledigheid, tijdigheid en bruikbaarheid van de financiële en beheersinformatie;
- de efficiëntie van haar operaties en het efficiënt inzetten van haar middelen;
- de bescherming van haar activa en de voorkoming van fraude.

Interne controle, hoe goed ook georganiseerd kan echter geen volledige zekerheid geven over haar hierboven vermelde objectieven. Inherente beperkingen zijn onder andere: beoordelingsfouten bij het nemen van beslissingen, kwaad opzet, externe factoren, ...

Bovendien bestaat er een evenwicht tussen de middelen die besteed worden aan interne controle en de risico's die men met het systeem van interne controle wenst af te dekken.

Tot de maatregelen gericht op de interne controle behoren onder andere:

- het vastleggen van ethische waarden binnen de organisatie;
- het over competent personeel beschikken;
- het vastleggen van verantwoordelijkheden;
- het bepalen van objectieven en het identificeren van hiermee gepaard gaande risico's;
- diverse controleactiviteiten zoals goedkeuren, superviseren, reconciliëren, inbouwen van scheiding van functies, beveiligen van activa,...;
- de opzet van de administratieve organisatie en de hierbij horende werkingsprocedures;
- het identificeren, verwerken en communiceren van pertinente informatie, zoals bijvoorbeeld de financiële en beheersrapportering;
- het streven naar kwaliteit door alle personeelsleden;
- evaluatie van de interne controle door het management en door onafhankelijke entiteiten.

Verantwoordelijkheid met betrekking tot interne controle

Het management is verantwoordelijk voor de uitbouw en de permanente optimalisatie van het systeem van interne controle.

Finaliteit van de interne audit t.a.v. interne controle

De finaliteit van de interne audit bestaat erin de kwaliteit van de interne controle te optimaliseren. Daarbij moet evenwel rekening gehouden worden met de noodzaak om een evenwicht te zoeken tussen de kosten van de interne controle (bepaald door de types en hoeveelheid aan controles die men toepast) en de kosten van eventuele tekortkomingen of fouten door een gebrek aan controle. Vanuit die invalshoek bestaat de doelstelling van Interne Audit erin doeltreffende interne controle tegen redelijke kosten te bevorderen.

Dynamiek van interne audit

Binnen het auditberoep is de laatste jaren een trend ontstaan waarbij de interne auditor als consultant optreedt binnen de eigen organisatie. De interne auditor gaat hierbij het management assisteren bij de opzet van het systeem van interne controle.

3 Werkerrein

Het werkerrein van de Interne Audit omvat:

- het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap met inbegrip van de diensten met afzonderlijk beheer;
- de Vlaamse wetenschappelijke instellingen;
- de Vlaamse openbare instellingen.

Toelichting

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Het werkerrein omvat alle departementen, administraties, afdelingen en entiteiten met een andere benaming die deel uitmaken van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. In dat werkerrein zijn ook de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's) begrepen.

Vlaamse wetenschappelijke instellingen

De Vlaamse wetenschappelijke instellingen (VWI's) behoren, samen met het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, tot de diensten van de Vlaamse regering en worden daarom ook in het werkerrein opgenomen.

Overzicht van de VWI's (stand op 31/07/2000):

- Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies
- Instituut voor het Archeologisch Patrimonium
- Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
- Instituut voor Natuurbehoud
- Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen

VWI's die na 31/07/2000 worden opgericht, worden ambtshalve eveneens in het werkerrein opgenomen.

Vlaamse openbare instellingen

De Vlaamse openbare instellingen (VOI's) van type A met financieel-budgettair karakter hebben een eigen - d.w.z. van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest afgescheiden - rechtspersoonlijkheid die hen bij decreet werd toegekend.

Wat hun werking betreft, zijn ze doorgaans quasi volledig ingebed in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: de leidende ambtenaren zijn ambtenaren van het ministerie, en ze maken gebruik van de infrastructuur en het personeel van het ministerie. Daarom worden deze VOI's ook in het werkerrein van de Interne Audit opgenomen.

Overzicht van de VOI's van type A met financieel-budgettair karakter (stand op 31/07/2000):

- Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA)
- Fonds Bijzondere Jeugdbijstand
- Fonds Culturele Infrastructuur
- Fonds Film in Vlaanderen
- Fonds tot bevordering van het Industrieel Onderzoek in Vlaanderen (FIOV)
- Fonds Vlaanderen - Azië
- Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie-Kleine Ondernemingen (FEERR-KO)

- Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie - Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-MGO)
- Grindfonds
- Herplaatsingsfonds
- Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid Vlaams-Brabant (VLABINVEST)
- Limburgfonds
- Vlaams Egalisatie Rente Fonds (VERF)
- Vlaams Fonds voor de Lastendelging
- Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)
- Vlaams Zorgfonds

VOI's van type A met financieel-budgettair karakter die na 31/07/2000 worden opgericht, worden in principe eveneens in het werkterrein opgenomen.

De andere VOI's van type A (OVAM en VMM), alsook de VOI's van type B en met "sui generis" - karakter worden eveneens in het werkterrein van de entiteit Interne Audit opgenomen.

Outsourcingcontracten

Wanneer taken worden ge-outsourced (cfr. inning kijk en luistergeld, outsourcing informatica) moet de Interne Audit in principe ook de mogelijkheid hebben audits door te voeren over de interne controle bij de contracterende partij m.b.t. het voorwerp van het contract. Het verdient dus aanbeveling bij het aangaan van outsourcingcontracten, een passende clausule daartoe in het contract op te nemen.

4 Taakstelling

De taakstelling van de Interne Audit omvat financiële audits, overeenstemmingsaudits en operationele audits, alsook ad hoc opdrachten en administratieve onderzoeken.

Toelichting

Financiële audits

De financiële audit zal zich vooral richten op het evalueren van de sleutelcontroles met betrekking tot de volledigheid, de juistheid, de tijdigheid en de geldigheid van financieel-boekhoudkundige transacties en beheersinformatie, alsook de middelen om deze transacties en informatie te identificeren, classificeren en te rapporteren. Het is dus niet de bedoeling van de Interne Audit om de boekhouding van de entiteiten opgenomen in haar werkterrein te attesteren.

Overeenstemmingsaudits (compliance audits)

Overeenstemmingsaudits (compliance audits) beogen het onderzoek naar de naleving van de aan de geauditeerde opgelegde wetgeving, procedures en richtlijnen. Zij beoordelen de overeenstemming van de verschillende bedrijfsprocessen en activiteiten met wetten, decreten, besluiten, omzendbrieven, dienstorders, e.d.

Vragen waarop in dit soort audits een antwoord gezocht wordt, betreffen de mate waarin de vastgelegde regels die op de geauditeerde betrekking hebben daadwerkelijk gevolgd worden, alsook de mate waarin hiertoe alles in het werk wordt gesteld.

Operationele audits

Operationele audits beogen na te gaan in welke mate bedrijfsprocessen, activiteiten en controles erop gericht zijn de doelstellingen van de organisatie te bereiken, en dit met inachtnaam van en nadruk op de criteria effectiviteit en efficiëntie.

Effectiviteit drukt de relatie uit tussen het bereikte resultaat en het doel dat men voorop had gesteld. Daarbij wordt abstractie gemaakt van de ingezette middelen en de gebruikte instrumenten/methodes.

Dit effectiviteitsonderzoek door de Interne Audit is in hoofdzaak gericht op het niveau van de outputs (geleverde producten/diensten), waarbij wordt nagegaan in welke mate de werkelijk geleverde prestaties overeenstemmen met de vooropgestelde/begrote/opgelegde prestaties.

Nagaan of met de gekozen outputs al dan niet de beoogde maatschappelijke effecten (outcome) worden bereikt behoort in beginsel tot de verantwoordelijkheid van de politieke beleidsverantwoordelijken. Van de centrale administratie mag evenwel ook worden verwacht dat zij, naast inspanningen om (op een efficiënte wijze) de opgelegde prestaties/maatregelen te verwezenlijken, ook meetinstrumenten ontwikkelt om na te gaan of de beoogde maatschappelijke effecten worden bereikt; tevens mag worden verwacht dat ze hierover rapporteert aan de minister en eventueel bijsturingen voorstelt, in het kader van haar rol inzake beleidsevaluatie en beleidsvoorbereiding.

In die zin is het logisch dat de Interne Audit onderzoekt of de administratie hiervoor de nodige meetinstrumenten heeft ontwikkeld, evenals de wijze waarop de ermee bekomen informatie wordt verwerkt en eventueel uitmondt in voorstellen van bijsturing aan de minister. Een oordeel vellen over de opportuniteit van de door de minister opgelegde maatregelen/prestaties ligt uiteraard niet binnen de bevoegdheid van de Interne Audit.

Efficiëntie heeft betrekking op de verhouding input/output en drukt de relatie uit tussen de geleverde inspanning en de waarde van het bereikte resultaat. Een efficiëntie-onderzoek beoogt een antwoord te geven op de vraag of de middelen zo worden aangewend dat de output wordt gemaximaliseerd bij een gegeven beschikbaarheid van middelen, of zo dat bij een gegeven output, de input van middelen wordt geminimaliseerd.

Europese structuurfondsen

Het onderzoek van de jaarlijkse rekeningen en de verificatie van de beheers- en controlesystemen en de uitgavenaangiften met betrekking tot de Europese Structuurfondsen en het EOGFL, afdeling Garantie, behoren eveneens tot de taakstelling van de Interne Audit.

Momenteel regelen de EG-verordeningen 1663/95 en 2064/97 respectievelijk de procedure inzake de goedkeuring van de rekeningen van het EOGFL afdeling Garantie enerzijds, en de voorwaarden wat de financiële controle door de Lid-Staten betreft op door de structuurfondsen (EFRO, ESF, EOGFL-afdeling Oriëntatie en FIOV) medegefinancierde verrichtingen anderzijds.

Ad hoc opdrachten

Ad hoc opdrachten zijn opdrachten welke van nature niet op voorhand gepland kunnen worden.

Administratieve onderzoeken

In geval zich ernstige indicaties van mogelijke onregelmatigheden voordoen, kan de Interne Audit belast worden met het instellen van een administratief onderzoek i.v.m. de betrokken kwestie.

Hierdoor wordt vermeden dat in dergelijke gevallen, ofwel de gerechtelijke instanties onmiddellijk moeten worden ingeschakeld, ofwel dat er geen onderzoek wordt ingesteld of dat een onderzoek wordt gevoerd door personen die terzake niet over de nodige deskundigheid, know-how, onafhankelijkheid of onpartijdigheid beschikken.

I.T.-audits

Gezien de bedrijfsprocessen, activiteiten en de hierin verwerkte informatie in sterke mate afhankelijk zijn van de goede werking van de informatiesystemen impliceert de uitvoering van financiële, compliance, operationele audits en administratieve onderzoeken de doorlichting van I.T. Zij worden niet afzonderlijk in de taakstelling vermeld omdat ze doorgaans vervat zullen zijn in de andere audits.

Managementaudits

Managementaudit, in de zin van een onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het management, werd door de Vlaamse regering bewust niet in de taakstelling opgenomen.

5 Verantwoordelijkheden

De Interne Audit opereert onder haar eigen procedures welke zijn goedgekeurd door het auditcomité.

Bovendien is ze verantwoordelijk voor het uitvoeren van haar werkzaamheden volgens standaarden en een ethische code berustend op algemeen aanvaarde normen.

De Interne Audit is niet verantwoordelijk voor de activiteiten welke zij onderzoekt. Medewerkers van de Interne Audit nemen geen verantwoordelijkheden met betrekking tot het ontwerpen, installeren, uitvoeren of beheren van processen en procedures, buiten deze van de Interne Audit zelf. Binnen hun mandaat kunnen ze echter wel adviezen verstrekken met betrekking tot het organiseren van het systeem van interne controle.

Toelichting

Algemeen aanvaarde normen

Algemeen aanvaarde normen met betrekking tot de Interne Audit werden uitgevaardigd door het Instituut van Interne Auditors (IIA). Het IIA is een wereldwijde organisatie (meer dan 50.000 leden wereldwijd) met als doelstelling het professionalisme van Interne Audit te ontwikkelen met het oog op voortdurende kwaliteitsverbetering van het auditberoep. Het instituut heeft in de loop der jaren een aantal normen en standaarden gedefinieerd teneinde richting te geven aan het ontwikkelen van een professionele status van het beroep.

Leden van het IIA dienen zich te houden aan de beroepsethiek zoals deze is vastgelegd in de "Ethische Code".

Alle medewerkers van de Interne Audit dienen deze ethische code en de standaarden van het instituut maximaal te respecteren.

Pro-actieve aanpak

Om haar toegevoegde waarde te maximaliseren zal de Interne Audit, op vraag van het management, advies verlenen bij het opzetten van nieuwe systemen van interne controle.

Daarenboven mag deze betrokkenheid van de Interne Audit in bepaalde projecten niet uitsluiten dat er andere deskundigen in de materie (zowel intern als extern) worden ingeschakeld.

6 Autoriteit

Om haar opdracht te vervullen, heeft de Interne Audit toegang tot alle informatie en documenten binnen haar werkterrein. Ze kan aan ieder personeelslid inlichtingen vragen die zij voor de uitvoering van haar opdrachten nodig acht.

Ieder personeelslid van de geauditeerde entiteit is verplicht alle relevante informatie en documenten met betrekking tot de opdracht ter beschikking te stellen van de Interne Audit.

Alle informatie die de Interne Audit in haar bezit krijgt of aanmaakt zal met de nodige discretie en als vertrouwelijk worden behandeld.

Toelichting

Toegang tot informatie

Personeelsleden die tekort komen aan de op hen rustende verplichtingen tot terbeschikkingstelling van informatie en documenten kunnen tuchtrechtelijk worden gesanctioneerd overeenkomstig het vigerende statuut.

De verplichting om informatie en documenten te verstrekken beperkt zich niet tot de gegevens die expliciet gevraagd worden door de entiteit Interne Audit, maar strekt zich uit tot alle informatie en documenten die relevant kunnen zijn met betrekking tot de opdracht. Van de personeelsleden wordt dus verwacht dat ze desgevallend op eigen initiatief nuttige informatie en documenten verstrekken.

7 Plaats in de organisatie en onafhankelijkheid

De Interne Audit is een intern zelfstandige organisatorische entiteit die ressorteert onder de bevoegdheid van de Vlaamse regering. Wat betreft de logistieke en administratieve ondersteuning kan ze beroep doen op de AAD van het departement Coördinatie.

Om de onafhankelijkheid van de Interne Audit in haar opdracht te waarborgen rapporteert zij functioneel aan het auditcomité. Bovendien zal een meerderheid van de leden van het auditcomité bestaan uit onafhankelijke deskundigen.

Het voorzitterschap van het auditcomité zal worden waargenomen door een onafhankelijke deskundige. In functie van de te bespreken onderwerpen kan het auditcomité worden aangevuld met andere personen.

De onafhankelijke deskundigen binnen het auditcomité worden aangeduid door de Vlaamse regering op voorstel van het college van secretarissen-generaal.

De specifieke verantwoordelijkheden van en de wijze waarop het auditcomité zal functioneren wordt bepaald in een eigen huishoudelijk reglement.

De bevoegdheid van het auditcomité beperkt zich tot het adviseren van de Vlaamse regering met betrekking tot de volgende domeinen:

- het effectief en efficiënt beheer van risico's;
- de betrouwbaarheid van de financiële en beheersrapportering;
- het naleven van wetten, decreten en reglementeringen, alsmede de richtlijnen van de betrokken overheden;
- de effectieve en efficiënte werking van de diensten;
- de bescherming van de activa.

Daarnaast zal het auditcomité erover waken dat:

- het audit proces zo efficiënt en effectief mogelijk is, en
- ze haar verantwoordelijkheden op een adequate wijze invult.

Het auditcomité brengt jaarlijks verslag uit aan de Vlaamse regering.

Toelichting

Auditcomité

Om de onafhankelijkheid van het auditcomité te waarborgen zal de meerderheid uit onafhankelijke deskundigen bestaan. Deze onafhankelijkheid kan worden gedefinieerd als “geen enkele operationele bevoegdheid hebben binnen het werkkterrein van de Interne Audit, en ook geen enkele vergoeding, behalve die uit hoofde van hun lidmaatschap van het auditcomité, door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap uitgekeerd krijgen.”

Anderzijds wil men een éénduidige link met de Vlaamse regering en het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap voorzien. Om deze reden wordt voorgesteld om minstens één lid van de Vlaamse regering en de voorzitter van het college van secretarissen-generaal in het auditcomité te laten zetelen.

Om een effectieve en efficiënte werking van het auditcomité te verzekeren mag de samenstelling van het auditcomité niet te uitgebreid zijn, bijvoorbeeld 5 leden.

Wenst men meerdere leden van de Vlaamse regering in het auditcomité op te nemen, dan zal, in functie van de onafhankelijkheidsvereiste, de samenstelling van het auditcomité moeten worden aangepast.

Volgende mogelijkheden met betrekking tot de samenstelling van het auditcomité zijn mogelijk:

5 leden:

- 1 lid van de Vlaamse Regering
- de voorzitter van het college van secretarissen-generaal
- 3 onafhankelijke deskundigen

7 leden:

- 2 leden van de Vlaamse Regering
- de voorzitter van het college van secretarissen-generaal
- 4 onafhankelijke deskundigen

9 leden:

- 3 leden van de Vlaamse Regering
- de voorzitter van het college van secretarissen-generaal
- 5 onafhankelijke deskundigen

Relaties van het auditcomité met de Vlaamse regering

Het auditcomité adviseert de Vlaamse regering met betrekking tot het systeem van interne controle.

Hierbij dient opgemerkt dat het auditcomité enkel een adviserende rol op zich kan nemen gezien ze haar onafhankelijkheid tegenover de geauditeerde entiteiten moet bewaren.

Verantwoordelijkheden van het auditcomité

Het auditcomité gaat na of het systeem van interne controle op een adequate wijze is uitgebouwd. Meer specifiek worden de volgende domeinen bestreken:

Effectief en efficiënt beheer van risico's

Het auditcomité zal het management, het hoofd Interne Audit, het Rekenhof en de Inspectie van Financiën bevragen aangaande de belangrijkste risico's waaraan het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VWI's en de VOI's zijn blootgesteld, en de wijze waarop de leiding met deze risico's omgaat.

Verder moet zij erover waken dat doelmatige accounting en interne controlesystemen in voege zijn om deze risico's te beheersen.

Zij moet zich ervan verzekeren dat alle feiten met een vermoedelijk significante impact zo snel mogelijk en doelmatig worden behandeld.

Betrouwbaarheid van de financiële en beheersrapportering

Het auditcomité waakt over de betrouwbaarheid van de financiële en de beheersrapportering.

Daarnaast zal ze kennis nemen van de discussiepunten die er tijdens de externe audits zijn gerezen en bespreekt zij de tussentijdse financiële informatie en staten voor publicatie met het management, het hoofd Interne Audit en de externe controleorganen.

Naleven van wetten, decreten en reglementeringen, alsmede de richtlijnen van de betrokken overheden

Het auditcomité moet via de Interne Audit nagaan of het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VWI's en de VOI's zich in afdoende mate gehouden hebben aan de diverse verplichtingen voorzien in wettelijke voorschriften.

De effectieve en efficiënte werking van de diensten

Het auditcomité zal door middel van de Interne Audit nagaan of de processen binnen haar werkterrein op een effectieve en efficiënte wijze worden georganiseerd.

De bescherming van activa

Het auditcomité zal door middel van de Interne Audit nagaan of activa voldoende beschermd worden. Binnen dit kader zal zij zich informeren naar en ageren op mogelijke frauderisico's en zal zij naar de Vlaamse regering programma's ter preventie van fraude promoten.

Effectief en efficiënt Interne Audit proces

Het auditcomité zal:

- erover waken dat er voldoende middelen ter beschikking worden gesteld opdat de Interne Audit haar opdracht naar behoren kan vervullen;
- voorstellen formuleren met betrekking tot de aanstelling van het hoofd Interne Audit en al de medewerkers van de entiteit;
- waken over de kwaliteit van de medewerkers Interne Audit;
- zich informeren met betrekking tot de planning van de interne en externe audits. De jaarplanning van de Interne Audit zal worden goedgekeurd door het auditcomité. Hierbij wordt nagegaan of de jaarplanning van de Interne Audit voortvloeit uit de risico-analyse en het strategisch auditplan;
- waken over de coördinatie tussen de interne en externe audits teneinde een zo volledig en efficiënt mogelijke afdekking te krijgen van de te onderzoeken domeinen;
- erover waken dat de Interne Audit gepaste methodieken gebruikt teneinde de audits op een efficiënte wijze uit te voeren;
- de belangrijkste auditbevindingen tijdens het afgelopen jaar opvolgen en nagaan of de aanbevelingen van de Interne Audit, Inspectie van Financiën en het Rekenhof ten uitvoer werden gebracht door de secretarissen-generaal, directeuren-generaal, leidend ambtenaren en hun afdelingshoofden;
- zich ervan verzekeren of de Interne Audit niet beperkt wordt in zijn werkzaamheden;
- nagaan of het hoofd Interne Audit de auditwerkzaamheden organiseert volgens algemeen aanvaarde normen.

Evalueren van haar verantwoordelijkheden

Het auditcomité dient op geregelde tijdstippen haar eigen prestaties te onderzoeken en zichzelf af te vragen of ze de haar opgelegde objectieven heeft gehaald en haar verantwoordelijkheden heeft opgenomen.

Boven de genoemde verantwoordelijkheden is het een plicht van het comité om de ontwikkelingen in de interne controlestructuur en de organisatiestructuur op de voet te volgen.

Het management ziet er op toe dat het auditcomité de nodige middelen toegewezen krijgt om bovenvernoemde verantwoordelijkheden naar behoren te kunnen uitvoeren.

De werking van het auditcomité

De werking van het auditcomité houdt rekening met de volgende modaliteiten:

- De leden van het auditcomité moeten minstens een inzicht hebben in de werking van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VWI's en de VOI's. De onafhankelijke deskundigen moeten voldoende expertise hebben in interne controle en Interne Audit.
- De Interne Audit rapporteert haar bevindingen en aanbevelingen van de onderzochte domeinen aan het auditcomité.
- Het auditcomité kan de geauditeerde diensten uitnodigen op de bespreking van de auditrapporten.
- Daarnaast kan ze bijkomende deskundigen uitnodigen in functie van de te bespreken onderwerpen.
- De onafhankelijke deskundigen binnen het auditcomité worden aangeduid door de Vlaamse regering op voorstel van het college van secretarissen-generaal, en dit voor een periode van 5 jaar.
- Het secretariaat van het auditcomité wordt bijgehouden door de secretaris van het college van secretarissen-generaal.
- Vergaderingen vinden minstens 4 x per jaar plaats. Uitzonderlijke vergaderingen kunnen door de voorzitter worden samengeroepen, desgevallend op voorstel van de interne en externe auditors.
- Van elke vergadering zullen notulen worden genomen.
- Het auditcomité bezorgt haar notulen aan de eerstvolgende vergadering van de Vlaamse regering.
- De onafhankelijke deskundigen die lid zijn van het auditcomité worden vergoed per zitting. Deze vergoeding bedraagt 50.000 BEF (bruto) per zitting en is inclusief verplaatsingskosten ; de voorzitter van het auditcomité ontvangt een bijkomende vergoeding van 25.000 BEF (bruto) per zitting. Indien meer dan 4 vergaderingen per jaar worden gehouden bedraagt de vergoeding, vanaf de vijfde zitting, 20.000 BEF per zitting en de bijkomende vergoeding voor de voorzitter 10.000 BEF per zitting.

De samenwerking met externe controleorganen

In de samenwerking met externe controleorganen zal het auditcomité aandacht besteden aan:

- de spanwijdte van de uitgevoerde audit en de benadering;
- eventuele complementaire diensten aangeboden door de externe controleorganen.

Rapportering

Het auditcomité zal jaarlijks verslag uitbrengen aan de Vlaamse regering. Deze rapportering bevat, naast een aantal performantieratio's, o.a. een overzicht van de resultaten van de uitgevoerde audits onder de vorm van een boordtabel.

8 Opdrachtenbepaling en planning

Om haar opdrachten efficiënt en effectief te kunnen vervullen, en om het management op een continue basis bij te staan met betrekking tot een goede werking van de interne controle, stelt de Interne Audit een strategisch plan op met een horizon van 3 à 5 jaar. Op basis van dit strategisch plan wordt een jaarlijks plan opgesteld dat in de loop van het jaar kan worden bijgestuurd. De strategische planning en de jaarplanning van de auditwerkzaamheden, evenals de bijsturing ervan worden door het auditcomité goedgekeurd.

Toelichting

Risico analyse

De Interne Audit moet doelgericht en efficiënt te werk gaan en de domeinen binnen haar werkterrein onderzoeken waar zich de grootste risico's voordoen met betrekking tot fouten en inefficiënties met schadelijke weerslag. Het werk van de Interne Audit zal normaliter over 3 à 5 jaar gepland worden aan de hand van een risico analyse. Deze laat toe, op een objectieve manier, de risicodomeinen te identificeren, risico's te kwantificeren, de audits van deze domeinen te plannen en de vereiste middelen (aantal personen en kwalificaties) vast te leggen.

In principe zal ernaar gestreefd worden alle relevante domeinen om de 3 à 5 jaar te auditeren.

De risico analyse bevat de volgende fasen:

- Identificeren van de te auditeren domeinen/processen.
- Bepalen van de risicofactoren en opstellen van metrieken rond deze risicofactoren (zie verder).
- Evaluatie van de domeinen/processen naar deze risicofactoren en rangschikking naar risicograad.

In functie van het audit universum en de doorlooptijd van de auditcyclus (3 à 5 jaar) kunnen de personeelsbehoeften van de Interne Audit worden bepaald.

Risico factoren

Volgende risicofactoren zullen worden gehanteerd:

- Materialiteit (budget)
- Complexiteit van het proces
- Overeenstemming met wetten en reglementen
- Controlerisico
- Automatiseringsgraad
- Publieke gevoeligheid

Planning

Daar waar “normale” auditwerkzaamheden op voorhand gepland zijn op basis van een risico analyse, zal de planning ruimte moeten voorzien voor andere activiteiten zoals ad hoc audits, vorming,... De praktijk leert ons dat voor een Interne Audit op kruissnelheid een goede uitbalancering wordt bereikt via de volgende verdeling (indicatief):

Geplande audits	60 %
Ad hoc audits, m.i.v. administratieve onderzoeken	25 %
Opvolging van auditdossiers	10 %
Vorming	5 %

9 Ad hoc opdrachten

Ad hoc opdrachten zijn opdrachten welke van nature niet op voorhand gepland kunnen worden, maar de onmiddellijke aandacht van het management en de Interne Audit opeisen.

De Interne Audit zal in haar planning de nodige ruimte voorzien om specifieke vragen van het management te onderzoeken (ad hoc opdrachten). In die zin zal de jaarplanning, naast de geplande opdrachten ruimte voorzien voor ad hoc opdrachten.

Een ad hoc opdracht kan aangevraagd worden door de Vlaamse regering, een minister van de Vlaamse regering, een secretaris-generaal of een directeur-generaal. Leidend ambtenaren van de VOI's en instellingshoofden van de VWI's kunnen eveneens ad hoc opdrachten aanvragen.

De aanvraag van een ad hoc opdracht is gericht aan het hoofd van de Interne Audit die omtrent de uitvoering ervan een beslissing treft.

De resultaten van ad hoc opdrachten worden gerapporteerd aan de aanvrager van de ad hoc opdracht, aan de verantwoordelijke van de geauditeerde entiteit, aan zijn hiërarchische overste en aan het auditcomité. Een syntheserapport wordt bezorgd aan de betrokken minister, die desgewenst het detailrapport kan opvragen bij de voorzitter van het auditcomité.

Toelichting

Voorbeelden van ad hoc opdrachten

- validatie van de status van projecten;
- evaluatie van de interne controle bij evoluerende externe factoren (wetten, ...);
- administratieve onderzoeken.

Aanvragen van ad hoc opdrachten

Ook afdelingshoofden kunnen initiatief nemen met betrekking tot het aanvragen van ad hoc opdrachten. Deze moeten echter formeel via de directeur-generaal of de secretaris-generaal ingediend worden.

Communicatie naar het auditcomité

Het hoofd van de Interne Audit rapporteert de aanvragen van ad hoc opdrachten aan het auditcomité samen met de reden van al dan niet uitvoering.

De ad hoc opdrachten worden uitgevoerd indien:

- het hoofd van de Interne Audit ze niet strijdig acht met de opdracht van de Interne Audit;
- de geïdentificeerde risico's met betrekking tot interne controle voldoende belangrijk zijn.

10 Administratieve onderzoeken

Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de Interne Audit administratieve onderzoeken uit te voeren.

Een administratief onderzoek kan aangevraagd worden door de Vlaamse regering, een minister van de Vlaamse regering, een secretaris-generaal of een directeur-generaal. Leidend ambtenaren van de VOI's en instellingshoofden van de VWI's kunnen eveneens administratieve onderzoeken aanvragen.

De aanvraag van een administratief onderzoek is gericht aan het hoofd van de Interne Audit die omtrent de uitvoering ervan een beslissing treft. Aanvragen dienen steeds te worden gemotiveerd.

Indien tijdens de uitvoering van reguliere audits er aanwijzingen van misdrijven zijn, kan ook door de Interne Audit een administratief onderzoek worden opgestart.

De voorzitter van het auditcomité en de hoogste betrokken hiërarchisch leidinggevende worden geïnformeerd van alle aangevraagde en alle opgestarte administratieve onderzoeken.

Anonieme aanvragen tot administratieve onderzoeken zullen niet worden behandeld. De confidentialiteit van alle aanvragen is gewaarborgd.

Binnen de Interne Audit moeten aparte competenties aanwezig zijn met betrekking tot de uitvoering van administratieve onderzoeken.

De resultaten van het administratief onderzoek worden gerapporteerd aan de aanvrager van het administratief onderzoek, aan de verantwoordelijke van de geauditeerde entiteit, aan zijn hiërarchische overste en aan het auditcomité. Een syntheserapport wordt bezorgd aan de betrokken minister, die desgewenst het detailrapport kan opvragen bij de voorzitter van het auditcomité.

Toelichting

Aanvragen van administratieve onderzoeken

Administratieve onderzoeken zijn een specifieke vorm van ad hoc opdrachten. In die zin is het dan ook logisch dezelfde initiatieprocedure te hanteren.

Ook hier kunnen afdelingshoofden het initiatief nemen met betrekking tot het aanvragen van een administratief onderzoek. Deze aanvragen moeten formeel via de leidend ambtenaar, de directeur-generaal of de secretaris-generaal gebeuren, met een zekere garantie dat deze niet wordt tegengehouden door 1 niveau in de hiërarchie.

Melding van misdrijven

Administratieve onderzoeken van de Interne Audit zijn bedoeld om bij twijfel eerst intern een onderzoek uit te voeren en aldus te vermijden dat bij de minste indicatie van mogelijke onregelmatigheden onmiddellijk de gerechtelijke instanties ingeschakeld moeten worden.

Indien de audit uitwijst dat er mogelijke misdrijven zijn gepleegd wordt het parket ingelicht door het hoofd van de Interne Audit.

11 Rapportering

Opdrachten uitgevoerd binnen het kader van het jaarlijks plan, ad hoc opdrachten en administratieve onderzoeken zullen het voorwerp uitmaken van een rapport. Dit rapport moet helder, bondig en objectief zijn en uitgewerkt binnen een zo kort mogelijke tijd volgend op het onderzoek.

De resultaten en conclusies van de audit zullen met het management dat verantwoordelijk is voor de geëvalueerde activiteiten besproken worden. Deze bespreking vindt plaats voor de finale publicatie van het auditrapport en moet ten goede komen aan de kwaliteit ervan. Het management wordt de mogelijkheid geboden schriftelijke commentaren te formuleren welke in het auditrapport worden opgenomen.

Met betrekking tot de geplande audits bezorgt het hoofd Interne Audit het finaal rapport aan de verantwoordelijke van de geauditeerde entiteit, aan zijn hiërarchische overste en aan het auditcomité. Een syntheserapport wordt bezorgd aan de betrokken minister, die desgewenst het detailrapport kan opvragen bij de voorzitter van het auditcomité.

Het management blijft verantwoordelijk voor de implementatie van de aanbevelingen en bepaalt zelf of en wanneer de implementatie plaatsvindt.

Toelichting

Inhoud auditrapport

Het auditrapport zal samengesteld zijn uit:

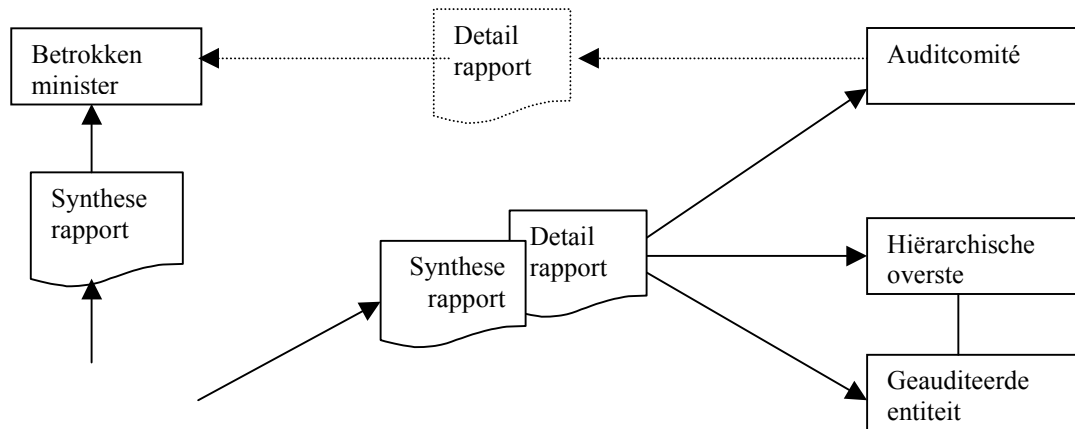
1. Het syntheserapport, ten behoeve van het auditcomité en de betrokken minister.
2. Een detailrapport, ten behoeve van de geauditeerde diensten. Deze bevat per bevinding het volgende:
 - de bevinding: wat is de huidige situatie en waarom wordt het gerapporteerd;
 - de oorzaak: hoe is men tot deze situatie gekomen;
 - het effect: wat is de mogelijke impact voor de geauditeerde entiteit;
 - de aanbeveling: hoe kan deze zwakheid worden weggewerkt;
 - het management commentaar;
 - verwachte implementatiedatum en verantwoordelijke.

Verdeling van auditrapporten

Een optimale termijn met betrekking tot de verdeling van de auditrapporten wordt door het auditcomité bepaald. In principe worden de auditrapporten in hun finale fase verdeeld ten laatste 1 maand na het afsluiten van het veldwerk.

Auditrapporten worden verstuurd naar het auditcomité, de verantwoordelijke voor de geauditeerde entiteit en haar/zijn overste. Indien bijvoorbeeld een afdeling wordt geauditeerd zal naast het afdelingshoofd ook de directeur-generaal aan wie het afdelingshoofd rapporteert een kopij van het auditrapport ontvangen.

Schematisch kunnen de rapporteringslijnen als volgt worden voorgesteld:

12 Kwaliteitsgarantie

Het hoofd Interne Audit moet zich ervan vergewissen dat de Interne Audit opereert conform algemeen aanvaarde standaarden en normen. Bovendien staat er een handboek Interne Audit ter beschikking van alle medewerkers van de Interne Audit. Deze bevat de methodes en procedures welke aan de basis liggen van alle auditactiviteiten.

5% van de tijd van de Interne Auditors wordt besteed aan vorming, om zodoende de kwaliteit van de dienst op peil te houden. Daarnaast zal de Interne Audit op regelmatige basis onderworpen worden aan een externe evaluatie.

Om een kwalitatieve dienst aan het management te kunnen leveren zullen de Interne Auditors worden gestimuleerd om een algemeen aanvaarde certificering te behalen.

Toelichting

Handboek Interne Audit

Dit handboek bevat de volgende domeinen:

Uitvoering van het audit werk:

Beschrijving van het auditproces, definiëren van controle objectieven, compliance testen, substantieve testen

Rapportering:

Welke standaarddocumenten worden gebruikt om de auditwerkzaamheden te rapporteren

Opstellen van auditrapporten

Het rapporteringproces, inclusief interim-rapportering

Kwartaal- en jaarlijkse rapportering

Opvolging van de auditrapporten

Kwaliteitsborging van het geleverde auditwerk:

Organisatie van de werkpapieren

Nazicht van de auditdossiers

Beheer van de entiteit Interne Audit:

Audituniversum en risico analyse

Audit planning

Evaluatie van staf

Performantieraties

Technieken:

Flowcharts
Statistieken

...

Externe evaluatie

De externe evaluatie moet ondermeer volgende aspecten afdekken:

- De controle omgeving
- Taak van de Interne Audit
- Leiding van de Interne Audit
- Personeelsbeleid binnen de Interne Audit
- Gebruik van methodieken
- Het uitvoeren van audits

13 Relatie van de Interne Audit met andere controleorganen

De Interne Audit en andere controleorganen zullen ernaar streven hun inspanningen op elkaar af te stemmen, dit met behoud van elkaars autonomie en verantwoordelijkheden . Hierdoor wordt de globale audit geoptimaliseerd, worden de kosten geminimaliseerd en wordt elke nodeloze dubbele inspanning van zowel auditors als geauditeerden voorkomen.

Toelichting

Andere controleorganen

Hieronder worden verstaan:

- 1 De Inspectie van Financiën
- 2 Het Rekenhof

Hoewel de Inspectie van Financiën (via het vastleggingsproces) en het Rekenhof (verplicht voorafgaand visum in het ordonnanceringsproces voor bepaalde uitgaven) aan het systeem van interne controle deelnemen maken zij geen deel uit van de diensten van de Vlaamse regering.

Afstemming met andere activiteiten

De werkplanning van de Interne Audit dient rekening te houden met gebeurlijke consultingopdrachten die in de diensten in uitvoering zijn.

Samenwerking met de andere controleorganen

De samenwerking tussen de Interne Audit en andere controleorganen kan gespiegeld worden aan het Statement on Auditing Standards N°65 (SAS 65) van het American Institute of Certified Public Accountants (AICPA). SAS 65 beschrijft dat de externe audit beroep kan doen op het werk uitgevoerd door de Interne Audit, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Bovendien geeft het SAS N°65 aan hoe deze samenwerking kan geschieden:

- Periodieke vergaderingen
- Afstemmen van de auditwerkzaamheden
- Toegang tot elkaars auditdossiers
- Nazicht van auditrapporten
- Bespreken van bepaalde problematieken gebonden aan het systeem van interne controle.

Met betrekking tot de samenwerking met de Inspectie van Financiën kan de Vlaamse regering de nodige initiatieven nemen betreffende de maximale afstemming van de werkzaamheden.

Bijlage 3: Bevoegdheden van de entiteit Interne Audit

1 Decreet houdende diverse bepalingen, 8 december 2000⁴

Hoofdstuk XII – Interne audit

Art. 25. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder de Vlaamse Openbare Instellingen verstaan : de publiekrechtelijke rechtspersonen opgericht bij of krachtens een wet of decreet, en die ressorteren onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van het Gemeenschapsonderwijs.

Art. 26. De entiteit Interne Audit bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is bevoegd om audits en administratieve onderzoeken bij de Vlaamse Openbare Instellingen uit te voeren. Zij is gemachtigd alle bedrijfsprocessen en activiteiten van de Vlaamse Openbare Instellingen te onderzoeken en te evalueren en in het bijzonder het systeem van interne controle.

Art. 27. Om haar bevoegdheid te kunnen uitoefenen heeft de entiteit Interne Audit toegang tot alle informatie en documenten bij de Vlaamse Openbare Instellingen. Ze kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die ze voor de uitvoering van haar opdrachten nodig acht.

Ieder personeelslid is er toe gehouden alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Art. 28. De betrekkingen van junior auditor en senior auditor, van manager auditor en van hoofd van de entiteit Interne Audit in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap staan ook open voor de vastbenoemde personeelsleden van de Vlaamse Openbare Instellingen, onder de voorwaarden zoals bepaald in het Vlaams personeelsstatuut van 24 november 1993. Na beëindiging van hun opdracht in de entiteit Interne Audit, keren zij naar hun instelling van herkomst terug.

De adjunct-leidende ambtenaren die een afdeling leiden worden voor de toepassing beschouwd als ambtenaren die de mandaatgraad van afdelingshoofd bekleden.

De betrokken personeelsleden behouden tijdens hun opdracht hun administratieve anciënniteit met inbegrip van hun rechten op bevordering en hun geldelijke anciënniteit die zij hadden verworven in hun instelling van herkomst. Zij behouden tenminste de salarisschaal waarop ze recht hadden in de graad die zij op dat ogenblik bekleedden. Zij verwerven in voorkomend geval ook de wijzigingen aan hun administratief statuut, aan hun geldelijk statuut en aan hun salarisschaal. De latere wijzigingen aan deze reglementering tijdens hun afwezigheid zijn op hen ook van toepassing.

2 Inwerkingtreding, met betrekking tot de Vlaamse Openbare Instellingen. Besluit van de minister-president van de Vlaamse regering van 28 februari 2001⁵ Belgisch Staatsblad, 15 maart 2001 (uittreksel)

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Entiteit Interne Audit

Bij besluit van de minister-president van de Vlaamse regering van 22 februari 2001 wordt bepaald dat het besluit van de Vlaamse regering van 8 september 2000

⁴ Belgisch Staatsblad, 13 januari 2001

⁵ Belgisch Staatsblad, 15 maart 2003

betreffende de oprichting en de werking van de entiteit Interne Audit in het ministerie van de Vlaamse gemeenschap van toepassing is op de Vlaamse openbare instellingen met ingang van 23 januari 2001.

Bijlage 4: Samenstelling van het auditcomité (Beslissing van de Vlaamse regering van 23 februari 2001)

Betreft: Interne audit
Operationalisering van de entiteit Interne Audit in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap : samenstelling van het auditcomité.
(VR/2001/23.02/DOC.0136)

Beslissing: De Vlaamse regering beslist:

- 1 de volgende personen aan te duiden als leden van het auditcomité:
 - de heer Patrick Dewael, Vlaams minister, bevoegd voor de financiën en begroting, of zijn vertegenwoordiger,
 - de heer Johan Sauwens, Vlaams minister, bevoegd voor de ambtenarenzaken, of zijn vertegenwoordiger,
 - de heer Georges Monard, als voorzitter ad interim van het college van secretarissen-generaal van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap,
 - de heer Michel De Samblanx, als onafhankelijk deskundige,
 - mevrouw Lutgart Van den Berghe, als onafhankelijk deskundige,
 - de heer Hugo Van Passel, als onafhankelijk deskundige,
 - mevrouw Marleen Willekens, als onafhankelijk deskundige.
- 2 de heer Michel De Samblanx aan te duiden als voorzitter van het auditcomité.

Bijlage 5: Huishoudelijk reglement van het auditcomité van de Vlaamse Gemeenschap, beslissing van het auditcomité, 25 juni 2001

Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit huishoudelijk reglement heeft betrekking op de werking van het auditcomité van de Vlaamse Gemeenschap, opgericht ingevolge het besluit van de Vlaamse regering van 8 september 2000 betreffende de oprichting en de werking van de entiteit Interne Audit in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Werking van het auditcomité

Artikel 2. Het auditcomité vergadert minstens 4 maal per jaar op basis van een oproepingsbrief die aan de leden door de secretaris zal worden toegestuurd. Bijkomende vergaderingen kunnen worden bijeengeroepen door de voorzitter, al dan niet op verzoek van de externe of de interne auditoren.

Wanneer de omstandigheden dit vereisen kan de voorzitter bij hoogdringendheid een vergadering bijeenroepen. Deze oproeping kan telefonisch gebeuren en zonder overmaking van een schriftelijke agenda noch schriftelijke uitnodiging. De omstandigheden van de hoogdringendheid moeten in de notulen worden opgenomen. Wanneer de omstandigheden dit vereisen kan een schriftelijke vergaderprocedure worden georganiseerd.

Een vergadering kan steeds worden bijeengeroepen door de secretaris op verzoek van minstens twee leden.

Om geldig te vergaderen moet een meerderheid van de leden aanwezig zijn.

Andere personen dan de leden kunnen te allen tijde uitgenodigd worden voor deelname aan een vergadering, ingevolge hun functie/deskundigheid, voor toelichting in verband met één of meerdere agendapunten.

Artikel 3. De voorzitter stelt de agenda van de vergadering vast. Alle leden kunnen punten op de agenda zetten, op voorwaarde dat zij de voorzitter daarvan informeren ten laatste op de woensdag van de week die de vergadering voorafgaat.

Indien alle leden aanwezig zijn, kunnen, mits hun instemming en bij aanvang van de vergadering, punten aan de agenda worden toegevoegd. Indien niet alle leden aanwezig zijn, kan over toegevoegde punten ter zitting geen definitieve beslissing worden genomen.

Het hoofd van de entiteit Interne Audit kan, in overleg met de voorzitter, punten op de agenda laten opnemen.

Artikel 4. Het auditcomité neemt zijn beslissingen in principe in consensus; dit geldt eveneens voor de uit te brengen adviezen en voorstellen. Indien geen consensus kan worden bereikt, gebeurt een stemming. Daartoe moet de meerderheid van de leden aanwezig zijn. Deze stemming kan geheim zijn, op verzoek van de meerderheid van de aanwezige leden. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend. In geval van geheime stemming is bij staking van stemmen het voorstel, het advies of iedere andere beslissing verworpen. Wanneer geen consensus werd bereikt, wordt dit omstandig in het verslag vermeld met aanduiding van de uitslag van de stemming.

Artikel 5. Het auditcomité dient regelmatig zijn eigen prestaties te onderzoeken en zichzelf af te vragen of het de opgelegde objectieven heeft gehaald en of het zijn verantwoordelijkheden heeft opgenomen.

Leden van het auditcomité

Artikel 6. De onafhankelijke deskundigen die lid zijn van het auditcomité dienen onafhankelijk te zijn, in de zin zoals dit in de betreffende beslissingen vastligt en is toegelicht. De onafhankelijke deskundigen gaan de verplichting aan de voorzitter te informeren, wanneer zij in een situatie terechtkomen, waarbij deze onafhankelijkheid niet meer is gewaarborgd.

De onafhankelijke deskundigen doen daartoe tevens opgave van al hun opdrachten en mandaten. De onafhankelijke deskundigen gaan het engagement aan, hun lidmaatschap van het auditcomité te beëindigen, wanneer zij niet meer op een onafhankelijke manier kunnen optreden.

Indien een onafhankelijke deskundige een vergoeding ontvangt vanwege een administratie of instelling die behoort tot het werkterrein van de entiteit Interne Audit, en dit voor eventueel bijkomende prestaties, moet dit door het auditcomité, eventueel post factum, worden goedgekeurd. Prestaties om niet dienen aan de voorzitter te worden meegedeeld.

Artikel 7. De leden van het auditcomité gaan het engagement aan om voldoende tijd vrij te maken die voor een goede uitoefening van deze opdracht is vereist.

Artikel 8. De leden dienen een strikte confidentialiteit te respecteren met betrekking tot de informatie die zij in het kader van de uitvoering van hun opdracht hebben bekomen.

Secretariaat en notulen

Artikel 9. De uitnodiging voor de vergadering wordt samen met de agenda en de bijbehorende stukken ten laatste op de vrijdag van de week die de vergadering voorafgaat aan de leden van het auditcomité bezorgd door het secretariaat.

Artikel 10. Het secretariaat van het auditcomité verricht zijn opdracht onder de leiding en het toezicht van de voorzitter. Het is belast met:

- het versturen van de uitnodigingen voor de vergaderingen, met de agenda en de bijbehorende documenten;
- de opstelling van de notulen van de vergadering;
- alle noodzakelijke opvolging;
- het archief;
- de uitvoering van iedere andere taak die nuttig is voor de goede werking van het auditcomité, op eigen initiatief of in opdracht van het auditcomité of van de voorzitter.

Artikel 11. De notulen van de vergadering worden door de voorzitter en de secretaris ondertekend, nadat zij door de eerstvolgende vergadering van het auditcomité werden goedgekeurd of na een schriftelijke procedure van goedkeuring. De goedgekeurde notulen worden door de voorzitter toegezonden aan de minister-president, voor agendering als mededeling op de eerstvolgende vergadering van de Vlaamse regering.

Jaarlijks verslag

Artikel 12. Het auditcomité brengt jaarlijks verslag uit aan de Vlaamse regering, nadat dit verslag in het auditcomité is besproken. De rapportering volgt het kalenderjaar.

Overige bepalingen

Artikel 13. Over gevallen die niet in dit reglement zijn voorzien, wordt een beslissing getroffen tijdens de vergadering van het auditcomité.

Artikel 14. Dit huishoudelijk reglement treedt in werking op de datum van de goedkeuring.

Dit huishoudelijk reglement is principieel goedgekeurd door het auditcomité in zijn vergadering van 8 juni 2001. Het huishoudelijk reglement is op 25 juni 2001 definitief goedgekeurd via de schriftelijke procedure, en meegedeeld aan de Vlaamse regering met de brief van de voorzitter van 31 juli 2001.